ਜੇਠ (ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬)
ਮਈ 2024

2/- ਰੁਪਏ
RNI No. 88/57, Vol. 68, Issue 5, May 2024

ਮਾਸਿਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੀ ਛੰਭ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੇ ਛੋਟੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਸਥਾਪਤ ੧੯੨੯

ਜੇਠ	:	ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬
ਅੰਕ 05	:	ਜਿਲਦ 68
ਮਈ	:	2024

ਸੰਪਾਦਕ	:	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ	:	ਡਾ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ
ਤਸਵੀਰਾਂ	:	ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਚੰਦਾ

ਦੇਸ਼		ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 20/-	:	ਸਾਲਾਨਾ 500/-
ਲਾਈਫ 200/-	:	(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone : 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਸੂਚਨਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ਦੀ ਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ ੨੦੨੦ ਵਿਚ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਛਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ੧੯੫੭ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੫੨੪ ਮਿਤੀ ੫-੯-੨੦੨੦ ਰਾਹੀਂ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੦ ਦੇ ਅੰਕ ਤੋਂ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ੬੪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-68/10258 ਮਿਤੀ 20-6-67 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

ਪਾਠਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਜੀ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦੀ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ

ਮਹੀਨਾ ਜੇਠ

* ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ — ੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ — ੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ — ੩-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ — ੪-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ — ੪-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ — ੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ — ੬-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ — ੬-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋ ਦਰੁ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
* ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ — ੧੦-੩੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ — ੧੦-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ — ੧੧-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
* ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
* ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
* ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੬
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭,੫੮,੫੯

16 ਮਈ ਤੋਂ 15 ਜੂਨ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

੧੬ ਮਈ (ੳ) ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ (ਕਾਹਨੂੰਵਾਲ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) (੩ ਜੇਠ)
(ਅ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (੧੬-੫-੧੯੩੯)

੧੮ ਮਈ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ। (੫ ਜੇਠ)

੨੨ ਮਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ। (੨੨-੫-੧੯੬੪)

੨੩ ਮਈ (ੳ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਨੂਹ ਦੇ ਰੰਘੜਾਂ (ਕੇਸੋ ਰਾਮ ਰੰਘੜ-ਮੁਖੀ) ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। (੨੩-੫-੧੬੯੯)
(ਅ) ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਪੁੱਜੇ। (੨੩-੫-੧੯੧੪)

੨੬ ਮਈ ਸਿੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਅਕਾਲੀ' ਤੇ 'ਪ੍ਰਭਾਤ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। (੨੬-੫-੧੯੬੦)

੩੧ ਮਈ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ। (ਜੇਠ ਵਦੀ ੮, ੧੮ ਜੇਠ)

੧ ਜੂਨ (ੳ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। (੧-੬-੧੮੧੩)
(ਅ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਤਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੋਂ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧-੬-੧੯੨੪)
(ੲ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣੀਆਂ। (੧-੬-੧੯੪੮)
(ਸ) ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ੧੧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। (੧-੬-੧੯੮੪)

੨ ਜੂਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। (੨-੬-੧੮੧੮)

੩ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਣ-ਐਲਾਨਿਆ ਕਰਫਿਊ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੩-੬-੧੯੮੪)

੪ ਜੂਨ (ੳ) ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ। (੪-੬-੧੯੮੪)
(ਅ) ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ੧੨੦ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (੪-੬-੧੯੮੪)
(ੲ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। (੪-੬-੧੯੮੭)

੫ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਬਾਹਵਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੫-੬-੧੯੮੪)

੬ ਜੂਨ (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ 'ਤੇ

ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। (੬-੬-੧੯੮੪)

(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। (੬-੬-੧੯੮੪)

(ੲ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ। (੬-੬-੧੯੮੪)

੧੦ ਜੂਨ (ੳ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ। (੨੮ ਜੇਠ, ਜੇਠ ਸੁਦੀ ੪)

(ਅ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅਠਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੋਂ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧੦-੬-੧੯੨੪)

(ੲ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ। (੧੦-੬-੧੯੮੪)

੧੧ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਫ਼ੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੧-੬-੧੯੮੪)

੧੨ ਜੂਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੁਰ-ਅਮਨ ਜਲੂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। (੧੨-੬-੧੯੯੦)

੧੩ ਜੂਨ (ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਖ਼ਾਲਸਾ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। (੧੩-੬-੧੮੮੬)

(ਅ) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੧੩-੬-੧੯੩੬)

੧੪ ਜੂਨ ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 'ਪਦਮਸ੍ਰੀ' ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੪-੬-੧੯੮੪)

■

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ...

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ ਜਿਸੁ ਅਗੈ ਸਭਿ ਨਿਵੰਨਿ॥
ਹਰਿ ਸਜਣ ਦਾਵਣਿ ਲਗਿਆ ਕਿਸੈ ਨ ਦੇਈ ਬੰਨਿ॥
ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਉਨ ਲਗੈ ਨਾਹੀ ਸੰਨਿ॥
ਰੰਗ ਸਭੇ ਨਾਰਾਇਣੈ ਜੇਤੇ ਮਨਿ ਭਾਵੰਨਿ॥
ਜੋ ਹਰਿ ਲੋੜੇ ਸੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੀਅ ਕਰੰਨਿ॥
ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਈ ਕਹੀਅਹਿ ਧੰਨਿ॥
ਆਪਣ ਲੀਆ ਜੇ ਮਿਲੈ ਵਿਛੁੜਿ ਕਿਉ ਰੋਵੰਨਿ॥
ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਪਰਾਪਤੇ ਨਾਨਕ ਰੰਗ ਮਾਣੰਨਿ॥
ਹਰਿ ਜੇਠੁ ਰੰਗੀਲਾ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ਜਿਸ ਕੈ ਭਾਗੁ ਮਥੰਨਿ॥੪॥

ਜਿਸ ਹਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਰੀ ਸੱਜਣ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਰਹੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ (ਜਮ ਆਦਿਕ) ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਏ (ਭਾਵ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਿਆਂ ਜਮਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ)। ਲੋਕ ਹੀਰੇ, ਮੋਤੀ ਤੇ ਲਾਲ ਆਦਿਕ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਧਨ ਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਭੀ ਤੌਖ਼ਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਆਦਿਕ ਵਾਂਗ ਐਸਾ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੁਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਜਿਤਨੇ ਭੀ ਕੌਤਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, (ਨਾਮ-ਧਨ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ) ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। (ਇਹ ਭੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ) ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀਵ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ (ਆਪਣੀ ਸਿਫ਼ਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦੇ ਕੇ) ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ (ਜਗਤ ਵਿਚ) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ) ਜੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੀਵ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣ? ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ) ਆਨੰਦ (ਉਹੀ ਬੰਦੇ) ਮਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜਾਏ । ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਾਲਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ॥੪॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ

ਹਰ ਸਾਲ ਜੂਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਬੜੀ ਤਪਸ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਰਮ ਰੁੱਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਰੀਰ ਗਰਮੀ ਦੀ ਤਪਸ ਭੋਗਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਪਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਘਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਜੰਤਰ ਨਾਲ ਠੰਡਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਜੂਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਘੱਲੂਘਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਵੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਤਨ ਕੀਤਿਆਂ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀਆਂ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੇ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਝੱਖੜ ਝੁੱਲਿਆ, ਜੋ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਦਿ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਹੀਆ ਖ਼ਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਝੱਖੜ ਝੁਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਰੋਜ਼ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਭਰਾ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਐਮਨਾਬਾਦ ਦਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋੜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਪਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕ ਜਥੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਇਵਜ ਵਜੋਂ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜੁਆਨ ਸਿੱਖ ਨੇ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਥੀ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਭਗਦੜ ਮੱਚ ਗਈ। ਉਧਰ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਪਾਗ਼ਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨਵਾਬ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਲਾਹ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੌਂਹ ਖਾ ਲਈ ਕਿ 'ਉਹ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ ਵਜੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਰ ਕਰਕੇ ੧੦ ਮਾਰਚ, ੧੭੪੬ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ-ਝੱਲਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਪਗ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਕਾਹਨੂਵਾਨ ਦੇ ਛੰਭ ਦੁਆਲੇ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜੰਗਲ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਜਾਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਕਟਵਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੁਗ਼ਲ ਫ਼ੌਜ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਆਦਿਕ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਨੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਜੰਗਲ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵੱਲ ਵਧੇ ਤਾਂ ਉਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ

ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੋਲੀਆਂ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਬਲ ਰਿਹਾ ਜੰਗਲ, ਪਿੱਛੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਉੱਚੇ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪਹਾੜ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਦੀ ਸੀ, ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿਧਰ ਜਾਣ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜੇ। ਲਗਪਗ ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਨਖ਼ਾਸ ਚੌਕ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਮੀਨਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਹੁਰਮਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜੂਨ ੧੭੪੬ ਈ. ਨੂੰ ਕਾਹਨੂਵਾਨ ਦੇ ਛੰਭਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇਸ-ਤੋ-ਨਾਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜਿਸ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਉਹ ਆਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ। ਅੱਜ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੋਭਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਲੋਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਭਾਗਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੱਜ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾੜੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਹਮਣੇ ਮੱਥੇ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਬਲਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਰਾਹ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਇਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤਿਆਂ ਵਾਇਰਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਸਿੱਖ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਾਜ਼ਿਸ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਰ ਝੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਜਾਂ ਸਰਬ-ਕਲਿਆਣ ਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵੱਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ- 'ਚੰਗਿਆਈ ਆਲਕੁ ਕਰੇ ਬੁਰਿਆਈ ਹੋਇ ਸੇਰੁ' ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਆਲਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਜ਼ਰੀਏ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨੌਜੁਆਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ-ਵਸੀਲਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਜਿਹੜਾ ਲਚਰਤਾ ਪ੍ਰੋਸਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਪਰੀਤ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ-ਵਾਕਫ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਗਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਚਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਸੀ ਮਤ-ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਥ ਦੀ ਆਨ-ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ■

ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਸਮੇਂ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਜਲੌ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ 'ਤੇ ਜਲੌ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੀਪਮਾਲਾ ਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

* ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
* ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
* ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
* ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
* ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ
* ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਜਲੌ ਦਾ ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ ੯ ਤੋਂ ੧੨ ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੀਕ।

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹਤੱਤਾ

-ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ*

ਜੰਗਲੀ ਯੁੱਗ (ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਤਕ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਘਾਲਣਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ। ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਆਗੂ ਬਣਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਕੁਝ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਸਮਾਜਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਵੰਡਾਂ ਤੇ ਵਰਗ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੰਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਚਾਰ ਵਰਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਕੰਮ ਦਾ ਭਾਰ ਨਿਚਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੂਦਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖਤਰੀ ਤੇ ਵੈਸ਼ ਤਿੰਨੇ ਵਰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗਦਾਨ ਗਰੀਬ ਤੇ ਨਿਚਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਰਗ ਗਰੀਬੀ ਹੇਠ ਪਿਸ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਵਿਹਲੜ ਅਤੇ ਦਲਿਦਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਸਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਦੀ ਕੋਧਰੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਸਾ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਖੌਤੀ ਨੀਚ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ:

ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਨਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕਿਆ ਰੀਸ॥

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੫)

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤਰੀ ਤੇ ਵੈਸ਼ ਵਰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋਗੀ, ਸੰਨਿਆਸੀ ਕਾਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਪ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਮਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਪਾਪ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਦੂਜਿਆ ਤੋਂ ਦਾਨ ਲੈਣਾ ਵੱਢੀਆ ਲੈਣੀਆ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਇਹ ਲਿਆਂਦੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਚਾ ਧਾਰਮਕ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਈ ਘਰ ਬਾਰ ਛਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸਾਇਆ।ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਰਿਦਰ

**ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।*

ਦੀ ਥਾਂ ਉਦਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ:-

ਉਦਮੁ ਕਰਤ ਆਨਦੁ ਭਇਆ ਸਿਮਰਤ ਸੁਖ ਸਾਰੁ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੮੧੫)
ਉਦਮੁ ਕਰੇਦਿਆ ਜੀਉ ਤੂੰ ਕਮਾਵਦਿਆ ਸੁਖ ਭੁੰਚੁ॥
ਧਿਆਇਦਿਆ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲੁ ਨਾਨਕ ਉਤਰੀ ਚਿੰਤ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੫੨੨)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਨੂੰ "ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ" ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਿਰਤੀ ਹੈ - ਕਰਤਾ-ਕਰਤਾਰ ਹੈ। ਉੱਚਤਮ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ। ਵਿਲੱਖਣ ਸਿਲਪਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਰਥਾਤ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਉਸੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਾਜੀ, ਸਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਰੀ ਅਨਮੋਲ, ਅਦਭੁੱਤ ਅਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਕਿਰਤ ਹੈ, "ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥" (੦੬) ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਢਾਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ:

ਸਾਚੇ ਤੇ ਪਵਨਾ ਭਇਆ ਪਵਨੈ ਤੇ ਜਲੁ ਹੋਇ॥
ਜਲ ਤੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਸਾਜਿਆ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜੋਤਿ ਸਮੋਇ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੯)
ਕਈ ਬਾਰ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੨੭੬)
ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ॥ (ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ)
ਭਨਿ ਭਨਿ ਘੜੀਐ ਘੜਿ ਘੜਿ ਭਜੈ ਢਾਹਿ ਉਸਾਰੈ ਉਸਰੇ ਢਾਹੈ॥
(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੯੩੫)

ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਉਸੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ "ਭੰਜਨ-ਘੜਨ ਸਮਰੱਥ ਸੁਆਮੀ" ਦੀ ਅੰਸ਼-ਵੰਸ਼ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵੇਹਲੜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਬੋਝ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਤ ਹੀ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਛੱਕਦੇ ਸਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੈਵ੍ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਤੇ ਕਰਾਮਾਤੀ ਮੰਨਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਹਲੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਹਿਤ ਵੀ ਕੁਝ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:

ਗੁਰੁ ਪੀਰੁ ਸਦਾਏ ਮੰਗਣ ਜਾਇ॥ ਤਾ ਕੈ ਮੂਲਿ ਨ ਲਗੀਐ ਪਾਇ॥
ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥਹੁ ਦੇਇ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਹੁ ਪਛਾਣਹਿ ਸੇਇ॥
(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੨੪੫)

ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀਵ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਣਾ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਣਾ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਵਿਚ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਾਂਗ ਸਿਰਫ ਪਦਾਰਥ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਜੀਵ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹੇਲੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆ ਆਪਣਾ ਚਿਤ ਨਿਰੰਜਨ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਹਾਂਵਾਕ ਹੈ:

ਨਾਮਾ ਕਹੈ ਤਿਲੋਚਨਾ ਮੁਖ ਤੇ ਰਾਮੁ ਸੰਮ੍ਹਾਲਿ॥
ਹਾਥ ਪਾਉ ਕਰਿ ਕਾਮੁ ਸਭੁ ਚੀਤੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਨਾਲਿ॥

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੭੫)

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਗੜਾਂ ਭਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਸ਼-ਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਕੁੱਟਣ ਵਾਲੇ "ਸੱਜਣ ਠੱਗ" ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਹੱਥੀਂ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ (ਸੁਕ੍ਰਿਤ) ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ:-

ਸੱਜਣਾਂ ਕਿਰਤ ਬਿਰਤ ਕਰ ਧਰਮ ਦੀ।
ਕਿਰਤ ਬਿਰਤ ਕਰ ਧਰਮ ਦੀ।

ਅਧਿਆਤਮ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੰਸਾਰਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਇਕ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਭਾਵ ਸੁਚੀ ਕਿਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਤ ਕਰਕੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਣਾ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਨ ਜ਼ੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਰਤ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਿਆ ਤੇ ਬੋਝ ਨਾ ਬਣੇ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਹਥੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਪੈਰੀ ਚਲਿ ਸਤਿਸੰਗਿ ਮਿਲੇਹੀ।
ਕਿਰਤਿ ਵਿਰਤਿ ਕਰਿ ਧਰਮ ਦੀ ਖਟਿ ਖਵਾਲਣੁ ਕਾਰਿ ਕਰੇਹੀ।

(ਵਾਰ ੧, ਪਉੜੀ ੩, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ)

ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਂ ਹੱਥੀਂ ਕਾਰ - ਕਿਰਤ - ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬੇਅਰਥ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, "ਵਿਣੁ ਸੇਵਾ ਧ੍ਰਿਗ ਹਥ ਪੈਰ ਹੋਰ ਨਿਹਫਲ ਕਰਣੀ।" (ਵਾਰ ੨੭, ਪਉੜੀ ੧੦, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ) ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਸਵੈਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸਟੀ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੁਛੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਫੇਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਧਾਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਤ ਤੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣਾਉਂਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ - ਕਿਰਤ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੋਕੀ ਹਉਮੈ ਜਾਂ ਗੁਲਾਮ ਜਹਿਨੀਅਤ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੁਚੀ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਅਰਥ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੌੜਨਾ ਪਵੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਰਤ ਬਿਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਬੇਕਾਰ ਤੇ ਨਿਕੰਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਆਲਸਪੁਣੇ ਅਤੇ ਦਲਿਦਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਵਿਹਲਾ ਮਨ ਸੈਤਾਨ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਤਿਤਪੁਣਾ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਿਰਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ

ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਧਿਆਨ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਵੈਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧਦਾ ਹੈ।ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਇਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੂਜਿਆ ਦਾ ਮੁਹਤਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਨਹੀ ਸਗੋਂ ਲਾਹਨਤ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਸੀ:

ਫਰੀਦਾ ਬਾਰਿ ਪਰਾਇਐ ਬੈਸਣਾ ਸਾਂਈ ਮੁਝੈ ਨ ਦੇਹਿ॥
ਜੇ ਤੂ ਏਵੈ ਰਖਸੀ ਜੀਉ ਸਰੀਰਹੁ ਲੇਹਿ॥ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੮੦)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਦੀਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਉਪਰੰਤ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਕਰੀਬਨ ੧੭ ਸਾਲ ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ (ਖੇਤੀਬਾੜੀ) ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਹੱਥੀਂ ਕੋਹੜੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰਿ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਇੱਟਾਂ, ਚੂਨਾ ਆਦਿ ਢੋਇਆ ਅਤੇ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਅਸੀਂ ਜੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਜਦੂਰ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ੧ ਮਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਹਾਇਤ ਇਕ ਛਲਾਵਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਮਿਲੇ। ਕੋਈ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗਰਜ਼ਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਲੈ ਸਕਣ ਦਾ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲੇ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਕੰਮ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਚੜ੍ਹਕੇ ਖੁਆਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਫਿਰਨ। ਕੰਮ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਰੁਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਰੁਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈਏ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰੀਏ ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਣੀਏ। ■

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਮੰਦਭਾਗਾ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਮੁੱਚੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ, ਹਕੂਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸੇ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਉਠਣਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਅਤੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਦੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ੧ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਘਿਓ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਆਈ ਸੀ ਟੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੇਹਤਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਫੰਡ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਵਿਦਿਆ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਸਕੂਲਜ਼) ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੀਬੀ ਮਨਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਮਗਰੋਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸ-ਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਹਰਮਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੰਧੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਭਾਈ ਹਰਮਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੇਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰਿਆਵਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੂਰਾ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਸਾਮ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਚਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ

ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ੮ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੜੋ ਫੜਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੇ ਨਸ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਦੀ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲਟਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਰਕਤ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਜੇਈਈ ਮੇਨਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੜਾ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਲਿਆ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ: ਜਾਂਚ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭੇਜੀ ਟੀਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ੬ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜੇਈਈ ਮੇਨਸ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੜੇ ਉਤਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਕੜਿਆਂ ਉੱਪਰ ਟੇਪ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਿਤੀ ੬ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਜ਼ਰੀਏ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜੇਈਈ ਮੇਨਸ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਪਰ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੜਾ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਦਾਸ਼ਤਯੋਗ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੜੇ ਉੱਪਰ ਟੇਪ ਲਗਾ ਕੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਪਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੜਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ, ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਬੰਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਬ-ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ. ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿਭਾਗ ਸ. ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਪਾਸ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।੮ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਚਾਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਕਾਰਸੇਵਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ, ਸੰਗੀਤ ਮਾਰਤੰਡ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਲਹ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਭਾਈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸੈਨਪੁਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਥਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਜੋ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਕੱਟੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਲੜ ਲਾਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ੧੯੮੦ ਤੋਂ ੧੯੮੭ ਤੱਕ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੨ 'ਤੇ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਘਿਓ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਆਈ ਸੀ ਟੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਹਨ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਸਕੂਲਜ਼) ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰ। (2 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਅਲਹ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸੈਨਪੁਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ। (9 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ, ਸੰਗੀਤ ਮਾਰਤੰਡ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸੈਨਪੁਰ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ। (9 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਵਿਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਮੁੜ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਟਰੈਕਟਰ ਭੇਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। (11 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ 929 ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਸ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ। (13 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ 325ਵੇਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਾਲਸਈ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। (13 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੰਬਰ 2023 ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਦਰਜਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਬਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (22 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰਾਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (14 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ। (14 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 450 ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜੂਨੀ: ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ। (14 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। (19 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਾਸਰਕੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧੱਤਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ। (20 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਤੇ ਹੋਰ। (30 ਅਪ੍ਰੈਲ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈਲਪਰ ਤੇ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਬਿਜੇ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੂਲਪੁਰ ਤੇ ਹੋਰ। (30 ਅਪ੍ਰੈਲ)

(ਪੰਨਾ ੧੮ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਰਾਗ ਅਧਾਰਿਤ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਲਾ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ, ਉਥੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ੭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਲਾ ਯਾਰ ਯੋਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਨਿ ਵਫ਼ਾ ਅਤੇ ਗੰਜਿ-ਏ-ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਸੈਨਪੁਰ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾਲਾ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਬਾਬਾ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਸ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਚੌੜਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਾਜੀ, ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੯ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਟਰੈਕਟਰ ਕੀਤਾ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਵਿਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਮੁੜ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਟਰੈਕਟਰ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ੧੦ ਸਾਲ ਦਾ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਇਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਕਾ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, 'ਤੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅੱਜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ੧੧ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀਤੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਨ ੧੬੯੯ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਈ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ੩੨੫ਵੇਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੂਲਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।੧੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ

ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਮਗਰੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਪਰਤੇਗਾ ਜਥਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ੯੨੯ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ 'ਚ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਗੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਸ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਗਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇ ਦੇ ਆਗੂ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਤਾਂਘ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ ਤੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਭਾਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਵੀਜੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਦੇਨਜਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵੀਜੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਜਥਾ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ੧੫ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇਗਾ, ਜਿਥੋਂ ੧੭ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ੧੮ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਥੋਂ ੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋੜੀ ਸਾਹਿਬ ਏਮਨਾਬਾਦ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਜਥਾ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜੇਗਾ। ੨੧ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ ਰੁਕਣ ਉਪਰੰਤ ੨੨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਹ ਜਥਾ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤੇਗਾ।

ਜਥੇ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਯਾਤਰਾ, ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਜਥੇ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਝੁਲਾਏ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਮੂਲਮੰਤਰ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ੩੨੫ਵੇਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੂਲਮੰਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਵੱਡਾ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ

ਕੌਮ ਦੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਹਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਈ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾ ਕੇ ੩੨੫ਵੇਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ੧੬੯੯ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ। ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜਭਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਮੂਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਊ.ਆਰ. ਕੋਡ ਲਗਾ ਕੇ ਹੋਵੇਗੀ ਛਪਾਈ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮੰਜ਼ਲ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਗਾਈ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਗਰੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਪਾਈ ਸਮੇਂ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਊ.ਆਰ. ਕੋਡ ਲਗਾ ਕੇ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਰਵਿਸ ਦੌਰਾਨ ੨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈਏਐਸ, ਆਈਪੀਐਸ, ਪੀਸੀਐਸ ਆਦਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਨਿਸ਼ਚੈ ਅਕੈਡਮੀ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਗ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸੈਕਟਰ ੪੪ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ੬.੫੦ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਹੋਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ੩੨੫ਵੇਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਝੰਡਾ ਜ਼ਰੂਰ ਝੁਲਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਲੰਘੇ ਕੱਲ੍ਹ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੌਮੀ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰ ਸਿੱਖ ਪੂਰਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਝੁਲਾ ਕੇ ਰੱਖੇ।

ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੰਗੀ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਹਾਰਨਮਾਜਰਾ, ਸ. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ, ਸ. ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲਾਛੜੂ, ਸ. ਇੰਦਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲਖਮੀਰਵਾਲਾ, ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੜੈਣ, ਬੀਬੀ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਕਮਾਲਪੁਰ, ਬੀਬੀ ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ ਖੋਖ, ਬੀਬੀ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਐਕਸੀਅਨ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਅਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲੀ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਅਜ਼ਾਦਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੪ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਦੀ 450 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਬਾਟਾ ਤਿਆਰ

ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਆਰੰਭ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਹਿਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਕੌਮੀ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ੧੬ ਤੋਂ ੧੮ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੪ ਦੌਰਾਨ ਮਨਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ੪੯੧ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਕਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਵੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਖਾਲਸਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਸਿਰਜੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਦਫ਼ਤਰ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਕੇ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੜੈਣ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੋਲੂਵਾਲ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਖੋਖ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੧੪ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ 'ਚ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਖਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਰਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰੋਸ ਅਤੇ ਰੋਹ ਦੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਚ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਸੰਜੀਦਾ ਮਨੁੱਖ ਝੰਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੇਹੱਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ।੧੮ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇ ਸਰਕਾਰ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖ਼ੁਦ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਬਾਰੇ ਦੀਰਘ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਨਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਪੋਤਾ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁਖ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਵੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੈਰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਰਾਨਾ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕ, ਹਲਕਾ ਆਗੂ ਸ. ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ, ਸ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੧੯ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ

ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਮਗਰੋਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਭਾਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਾਮ ਜਪਣ, ਸੱਚੀ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਾਸਰਕੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਰਬਾਰ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹਾਲ ਦਾ ਵੀ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਾਰਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੪ ਵਿਚ ਖਾਲਸਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੀਸਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ

ਸਾਹਿਬ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਸਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਸੰਗਤੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਲੋਪੋਕੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧੱਤਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਮੀਡੀਆ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਅਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਐਕਸੀਐਨ ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪੋਵਾਲੀ, ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਤਲਾਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਇਟਲੀ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਕਰਕੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡੋਵੇਕਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਮਿਲਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਕਰਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਪਰਚੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਰਪਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ

ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਰਗੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪਾਸ ਵੀ ਪੁੱਜਦੀ ਕਰਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਇਟਲੀ ਦੇ ਅੰਬੈਸਡਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਐੱਸ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਟਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰਚਾ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ।੨੧ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਿਆ

1549 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ 29 ਲੱਖ 88 ਹਜ਼ਾਰ ਵਜੀਫਾ ਰਾਸ਼ੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੰਬਰ ੨੦੨੩ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਦਰਜਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਬਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਅਨੁਸਾਰ ੧੫੪੯ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ੨੯ ਲੱਖ ੮੮ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਜੀਫਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜਿਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ੨੦੨੩ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਦੋ ਦਰਜਿਆਂ ਅੰਦਰ ੪੩੮੦੩ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ੧੫੪੯ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਵਜੀਫਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜੁਆਨ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਜੋਗੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਲੈਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਾਬਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜੀ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਬਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਗੁਨਾਹ ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਆਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ੨੪ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਜਾਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਤੱਕ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

ਅਤੇ ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਗਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜੰਗਜੂ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੈਂਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਨੋਹਰ ਧੁਨਾਂ ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ, ਚੌਂਕ ਪਰਾਗਦਾਸ, ਚੌਂਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ, ਚੌਂਕ ਕਰੋੜੀ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ, ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ, ਚੌਂਕ ਮੋਨੀ, ਹਵੇਲੀ ਅੱਬਲਵਾਈਆਂ, ਚੌਂਕ ਜੈ ਸਿੰਘ, ਬਜ਼ਾਰ ਲੁਹਾਰਾਂ, ਚੌਂਕ ਲਛਮਣਸਰ, ਢਾਬ ਬਸਤੀ ਰਾਮ, ਚੌਂਕ ਛੱਤੀ ਖੂਹੀ, ਬਜ਼ਾਰ ਬਾਂਸਾਂ, ਬਜ਼ਾਰ ਪਾਪੜਾਂ, ਬਜ਼ਾਰ ਕਾਠੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਬਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ੨੯ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਭੋਗ ੨੯ ਅਪ੍ਰੈਲ ੨੦੨੪ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ੭ ਵਜੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ੨ ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਰਾਤ ੧੧ ਵਜੇ ਤੀਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁੰਦਰ ਜਲੌ ਵੀ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਿਲ੍ਹਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੨੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼

ਕਿਹਾ: ਜੇ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਜਾਣ ਦਾ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸ਼ੌਕ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਦੇਣ ਅਸਤੀਫ਼ਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਨਗੇ, ਪਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਦਖ਼ਲ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਤੁਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸਿੱਖ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਗੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।੨੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ।੨੮ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਜਾਏ ਅਲੌਕਿਕ ਜਲੌ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਲੌਕਿਕ ਜਲੌ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਦੀਪਮਾਲਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਿਲਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜਫਰਵਾਲ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਐਨੋਕੋਟ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।੨੯ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਮਗਰੋਂ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ ਅਤੇ ਦਰਾ ਖੈਬਰ ਤੱਕ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਮੀ ਇਕਜੁਟਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈਲਪਰ ਤੇ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਦਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸੁਪਰਡੰਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪੰਥ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਲਗੱਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨਬਾਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ-ਹਕੂਕ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਐੱਸਐੱਸ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ।

ਐਡੋਵੇਕਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਸਿੱਖ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਵੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇੱਕੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹੀ ਦੋ ਅੰਗ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੰਯੁਕਤ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੂੰਹਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅੰਦਰ ਕਿਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੇਹਰਬਾਨ ਹੈ? ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਬੇਰੋਕ ਪੈਰੋਲ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਅੰਦਰ ੧੦੦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਿਦਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੋਹਰੀ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਚਲਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗੀ।੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤ ਹੋਈ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੱਡਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਖਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

■

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਕਾਰਵਾਈ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਕਾਰਵਾਈ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ (ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ)
੧੬ ਚੇਤ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ੫੫੬
੨੯ ਮਾਰਚ ੨੦੨੪

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ:	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੮੨੫੦੦੦੦੦
੨	ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੯੮੦੫੦੦੦੦
੩	ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੭੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੧੦੦੦੦੦
੫	ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੭੯੪੦੦੦੦੦
੬	ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਠੱਠਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੧੦੫੦੦੦੦੦
੭	ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੧੧੪੭੫੦੦੦੦
੮	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੯੯੪੫੧੦੦੦੦੦
੯	ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੨੨੭੨੩੩੮੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	**੧੨੬੦੯੭੩੮੦੦੦**
	ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧	ੳ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦੀ ਆਮਦਨ	੮੨੫੦੦੦੦੦
	ਅ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦਾ ਖਰਚ	੮੨੦੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ-ਅ)	-੭੩੭੫੦੦੦੦੦
	ਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ	੮੮੪੬੮੨੯੫੫
	ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋ ਲੈ ਕੇ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। (ਅ-ੳ)	੭੩੭੫੦੦੦੦੦
	ਕ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ (ਸ-ਹ)	੧੪੭੧੮੨੯੫੫
੨	ੳ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਆਮਦਨ	੯੮੦੫੦੦੦੦
	ਅ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਦਾ ਖਰਚ	੪੬੯੧੫੦੦੦੦
	ੲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ	੪੦੭੧੩੩੦੦੦
	ਸ ਟਰਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ-ਅ)	-੩੭੧੧੦੦੦੦੦

	ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋ ਲੈ ਕੇ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। (ਅ-ੳ)	੩੭੧੧੦੦੦੦੦
	ਕ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ (ੲ-ਹ)	੩੬੦੩੩੦੦੦
੩	ੳ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਆਮਦਨ	੭੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦਾ ਖਰਚ	੨੯੩੩੩੮੦੦੦
	ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ-ਅ)	-੨੮੬੩੩੮੦੦੦
	ਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ	੫੫੩੧੪੧੪੯੬
	ਹ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੨੩੭੬੬੨੦੦੦
	ਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਫਰਾਸਟੈਕਚਰ ਲਈ (ਸ-ਹ-ਖ)	੨੮੬੩੩੮੦੦੦
	ਖ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ (ੲ-ਹ)	੨੯੧੪੧੪੯੬
੫	ੳ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦੀ ਆਮਦਨ	੧੦੦੦੦੦
	ਅ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦਾ ਖਰਚ	੧੦੬੦੦੦੦੦
	ੲ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦਾ ਘਾਟਾ ੳ-ਅ)	-੧੦੫੦੦੦੦੦
	ਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਨੂੰ	੧੦੫੦੦੦੦੦
	ਹ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ (ਸ-ੲ)	੦
੬	ੳ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ	੭੯੪੦੦੦੦੦
	ਅ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦਾ ਖਰਚ	੮੮੭੦੦੦੦੦
	ੲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ-ਅ)	-੯੩੦੦੦੦੦
	ਸ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ।	੯੩੦੦੦੦੦
	ਹ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੦
੭	ੳ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਠੱਠਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੧੦੫੦੦੦੦੦
	ਅ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਠੱਠਾ ਦਾ ਖਰਚਾ	੧੦੫੦੦੦੦੦
	ੲ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੦
੮	ੳ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਮਦਨ	੧੧੪੭੫੦੦੦੦
	ਅ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ-ਅ)	-੮੮੫੨੫੦੦੦੦
	ਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ	੧੦੮੭੦੨੪੪੫੧
	ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। (ਅ-ੳ)	੮੮੫੨੫੦੦੦੦
	ਕ ਪ੍ਰਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੯੩੦੦੦੦੦
	ਖ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ (ਸ-ਹ-ਕ)	੧੯੨੪੭੪੪੫੧
੯	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੬੬੬੯੧੧੮੦੯੮

	ੳ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ	੨੨੭੨੩੩੮੦੦੦
	ਅ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚ	੨੫੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	ੲ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟਾ (ੳ+ਅ)	-੨੩੭੬੬੨੦੦੦
	ਸ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ (ੲ-ਅ)	੨੩੭੬੬੨੦੦੦
	ਹ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੦
	ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ	**੧੨੨੭੬੨੩੮੦੦੦**
	ਬੱਚਤ	**੩੩੩੫੦੦੦੦੦**
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	**-**
	ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੧੨੬੦੯੭੩੮੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

ਨੰ:	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
੧	**(ੳ-੧) ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ**	
੧	ਦਸਵੰਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੭ ਤੋਂ	੫੨੫੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੨੬੦੦੦੦੦੦
੩	ਚੜ੍ਹਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ	੨੦੦੦੦
੪	ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜਟ	੫੦੦੦
੫	ਕਿਰਾਇਆ ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੪੩੫੦੦੦
੬	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨਾਂ	੧੮੦੦੦੦੦
੭	ਲੀਜਡੀਡ ਜਮੀਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ	੨੦੦੦੦੦
੮	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੪੪੦੦੦੦
੯	ਫੁੱਟਕਲ ਆਮਦਨ	੧੧੦੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ" ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੧' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੨ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ"	੮੨੫੦੦੦੦੦
੨	**(ੳ-੨) ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ**	
	(੧) ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੯੦੦੦੦੦੦
੨	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ	੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੨੩ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	**੯੫੦੦੦੦੦**
੩	**(੨) ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ**	
੧	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੮੦੦੦੦੦੦

੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੩	ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ	੯੦੦੦੦੦
੪	ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੫੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ (ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ)	੫੦੦੦੦
	"ਜੋੜ"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੨੮ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ"	੩੮੦੦੦੦੦੦
੪	**(੩) ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਵਲੋਂ	੮੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੨ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੧੩੦੦੦੦੦੦
੫	**(੪) ਜਨਰਲ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਆਮਦਨ	੩੩੦੦੦੦
੨	ਜਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੬ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੩੩੦੦੦੦
੬	**(੫) ਦਸਤਕਾਰੀ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੪੦੦੦
	"ਜੋੜ"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੭ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ"	੪੦੦੦
੭	**(੬) ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ**	
੧	ਆਮਦਨ ਵੀਜਾ ਫੀਸ ਤੋਂ	੧੨੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੮੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੮ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੧੨੮੦੦੦੦
੮	**(੭) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ**	
੧	"ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ""	੬੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੯ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੬੦੦੦੦੦੦
੯	**(੮) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਨਰਲ (ਸਸਪੈਂਸ)**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੨ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੫੦੦੦
੧੦	**(੯) ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੌਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ**	
੧	ਆਮਦਨ (ਵਿਹਲੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕੱਟਿਆ ਪ੍ਰੌਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ)	੧੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੧੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੩ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ	**੧੧੦੦੦੦੦**
੧੧	**(੧੦) ਸ੍ਰ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੧੦੦੦੦

	ਜੋੜ ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੪ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ	੧੦੦੦੦
੧੨	**(੧੧) ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੫੨੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੪ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੫੨੦੦੦
੧੩	**(੧੨) ਸ੍ਰ: ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੫੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੫ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੫੦੦
੧੪	**(੧੩) ਸ੍ਰ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੯੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੬ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੯੦੦੦
੧੫	**(੧੪) ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੧੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ ੪੭ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੧੦੦੦
੧੬	**(੧੫) ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੪੫੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੮ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੪੫੦੦
੧੭	**(੧੬) ਸਵ:ਸ੍ਰ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੨੫੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੮ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੨੫੦੦੦
੧੮	**(੧੭) ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਫਲਾਇੰਗ ਸੁਕਐਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ,ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੩੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੯ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੩੦੦੦
੧੯	**(੧੮) ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੦੦੦੦
੩	ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫੦ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੩੨੦੦੦੦੦
੨੦	**(੧੯) ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ**	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੨	ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੭ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਸੋਂ	੬੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫੪ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੧੬੬੫੦੦੦੦

੨੧ (੨੦) ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)	੮੮੦੦੦੦੦
	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)	੬੦੦੦੦
੨	ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੬੦੦੦
	ਜੋੜ (ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੨' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬੦ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੮੮੭੬੦੦੦
	ਜੋੜ ਕੁਲ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ	੯੮੦੫੦੦੦੦
੨੨	(ੳ-੩) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	
੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੬੦੦੦੦੦
੨	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੩	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ (ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ.ਚੈਂਨਲ ਵਲੋਂ)	
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ, ਵੱਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ	
੫	ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੦੦੦੦੦
੬	ਫੁੱਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ"ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੩' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੭੪ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੋਂ ੧੨ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੭੦੦੦੦੦੦

੨੩ (ੳ-੪) ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ

੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕ ਤੋਂ	੨੦੦੦੦
੨	ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੮੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ (ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੪' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੦੩ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ)	੧੦੦੦੦੦
੨੪	(ੳ-੫) ਆਮਦਨ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ	
੧	ਕਾਗਜ	੪੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪਲੈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪਲੇਟਮੇਕਿੰਗ	੨੦੧੦੦੦੦
੩	ਛਪਾਈ	੭੦੦੦੦੦੦
੪	ਦਫਤਰੀਆਣਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
੫	ਕੰਪੋਜਿੰਗ/ਸਕੈਨਿੰਗ	੩੦੦੦੦੦
੬	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੬੦੦੦੦
੭	ਫੁਟਕਲ (ਰੱਦੀ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ)	੬੩੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ"ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੧੨ ਤੋਂ ੧੧੩ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੋਂ ੧੦ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੫੫੦੦੦੦੦੦
੨੫	(ੳ-੫) ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ	
੧	ਕਾਗਜ	੫੦੦੦੦੦੦

੨	ਛਪਾਈ	੩੨੦੦੦੦੦
੩	ਦਫਤਰੀਆਣਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੩੦੯੦੦੦੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੦੦੦੦
੫	ਫੁਟਕਲ (ਰੱਦੀ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ)	੭੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ" ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨੦ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੋਂ ੦੫ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੧੧੪੦੦੦੦੦

੨੬ ੳ-੫) ਆਮਦਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ

੧	ਕਾਗਜ	੩੨੦੦੦੦੦
੨	ਛਪਾਈ	੧੫੦੦੦੦੦
੩	ਦਫਤਰੀਆਣਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੧੩੫੦੦੦੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੬੯੦੦੦੦੦
੫	ਫੁਟਕਲ (ਰੱਦੀ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ" ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨੮ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੋਂ ੦੫ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੧੩੦੦੦੦੦੦

੨੭ (ੳ-੫) ਆਮਦਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ (ਅੰਬਾਲਾ)

੧	ਕਾਗਜ	੦
੨	ਛਪਾਈ	੦
੩	ਦਫਤਰੀਆਣਾ	੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੦
੫	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨਾਂ	੦
੬	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ	੦
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੦
੯	ਫੁੱਟਕਲ ਆਦਿ	੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ" ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੩੫ ਤੇ ੧੩੬ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੋਂ ੧੦ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ	੭੯੪੦੦੦੦੦

੨੮ (ੳ-੬) ਆਮਦਨ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਠੱਠਾ।

੧	ਆਮਦਨ ਟੈਸਟਾਂ (ਐਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ, ਓ.ਪੀ.ਡੀ, ਇਨਡੋਰ ,ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਆਦਿ)	੮੫੦੦੦੦੦
੨	ਠੇਕਾ ਸਕੂਟਰ/ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ	੦
੩	ਕਿਰਾਇਆ ਐਂਬੂਲੈਂਸ	੯੦੦੦੦

੪	ਠੇਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ/ਕੰਨਟੀਨ	੧੬੪੦੦੦੦
੫	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ	੨੨੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਹਸਪਤਾਲ	੨੦੦੦੦
੭	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੩੦੦੦੦
੮	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜ਼ਟ ਭਾਗ 'ੳ-੬' ਪੰਨਾ ਨੰ ੧੪੧ ਤੇ ੧੪੨ ਸੀ:ਨੰ ੧ ਤੋਂ ੧੫੮ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ	੧੦੫੦੦੦੦੦

੨੯ (ਬਜਟ ਭਾਗ-ਅ) ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ

੧	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੭ ਤੋਂ	੧੬੫੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੮੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੪੦੦੦੦੦੦
੪	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ (ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ)	੬੦੦੦੦੦
੫	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ (ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੧੧੦੦੦੦੦
੬	ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ)	੪੦੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦
੮	ਆਮਦਨ (ਚੜ੍ਹਤ) ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੬੦੩੦੦੦੦
੯	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ" ਇਹ ਆਮਦਨ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ਅ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧ ਸੀ.ਨੰ. ੨ ਤੱਕ ਵੇਖੋ।"	੧੧੪੭੫੦੦੦੦

੩੦ (ਬਜਟ ਭਾਗ-ੲ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੀ ਆਮਦਨ

੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ	੪੮੮੨੫੫੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੫੧੫੨੬੫੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੬੩੮੨੪੫੦੦੦
੪	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਣਸ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੧੩੦੦੪੫੩੦੦੦
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੭੩੦੫੫੦੦੦
੬	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ/ਮਕਾਨਾਂ	੨੮੨੩੫੩੬੦੦
੭	ਕਿਰਾਏ ਨਿਵਾਸ	੨੫੮੭੭੬੦੦੦
੮	(ੳ) ਆਮਦਨ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੧੪੬੮੩੫੦੦੦
	(ਅ) ਆਮਦਨ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨਾਂ	੩੩੫੬੭੨੦੦੦

੯	ਸੂਦ ਬੈਕਾਂ	੩੫੬੫੬੫੦੦੦
੧੦	ਆਨਲਾਇਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਆਮਦਨ	੫੫੩੩੦੪੦੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ	
	(ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ।)	੯੯੪੫੧੦੦੦੦੦
੩੧	(ਬਜਟ ਭਾਗ-ਸ) ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ	
੧	ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਫੰਡਜ	੧੭੯੧੧੭੦੯੭੧
੨	ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਾਇਤਾ	੪੦੦੦੦੦੦
੩	੯੫% ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	੩੫੩੧੯੫੦੧੨
੪	ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੧੨੨੯੩੭੦੧੭
੫	ਆਮਦਨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਵਿਆਜ)	੧੦੩੫੦੦੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ਸ' ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ।)	੨੨੭੨੩੩੮੦੦੦
	ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	**੧੨੬੦੯੭੩੮੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	**(ੳ-੧) ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ**	
	ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ	੮੨੫੦੦੦੦੦
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ	੭੩੭੫੦੦੦੦੦
	"ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ" ਨੋਟ:- ਇਸ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੧""	
	ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੫ ਤੋਂ ੧੬ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੮੨੦੦੦੦੦੦੦
	"ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ" (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ	
	ਰਿਜਵਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ)"	੧੪੭੧੮੨੯੫੫
੨	**(ੳ-੨) ਖਰਚ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ**	
	ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ	੯੮੦੫੦੦੦੦
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ	੩੭੧੧੦੦੦੦੦
	ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ ਨੋਟ:- ਇਸ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੨" ਵਿੱਚ	
	ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੩ ਤੋਂ ੬੩ ਤੱਕ ਵੇਖੋ	੪੬੯੧੫੦੦੦੦
	"ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ" (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ	
	ਰਿਜਵਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ)"	੩੬੦੩੩੦੦੦
੨੨	**(ੳ-੩) ਖਰਚ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ**	
	ਵਿੱਦਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ	੭੦੦੦੦੦੦
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ	੫੨੪੦੦੦੦੦੦
	ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੨੩੭੬੬੨੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਫਰਾਸਟੈਕਚਰ ਲਈ	੨੯੬੩੩੮੦੦੦
"ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ"ਨੋਟ:- ਇਸ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩""	
ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੭੯ ਤੋਂ ੯੬ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੨੯੩੩੩੮੦੦੦
"ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ" (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ	
ਤਾਂ ਰਿਜਵਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ)"	੨੯੧੪੧੪੯੬
(ੳ-੪) ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	
ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੨੩ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ	੧੦੫੦੦੦੦੦
"ਜੋੜ ਖਰਚ "ਨੋਟ:- ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜ਼ਟ ਭਾਗ ""ੳ-੪"" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੦੭ ਤੋਂ ੧੧੦ ਤੱਕ ਵੇਖੋ"	੧੦੬੦੦੦੦੦
੨੪ (ੳ-੫) ਖਰਚ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ	
ਨੋਟ:- ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੫" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੧੪ ਤੇ ੧੧੬ ਤੱਕ ਵੇਖੋ	੬੫੮੦੦੦੦੦
੨੪ (ੳ-੫) ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ	
ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੫" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੨੧ ਤੋਂ ੧੨੪ ਤੱਕ ਵੇਖੋ	੧੪੪੦੦੦੦੦
੨੫ "(ੳ-੫) ਖਰਚ "ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ"	
ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੫" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੨੯ ਤੋਂ ੧੩੧ ਤੱਕ ਵੇਖੋ	੮੫੦੦੦੦੦
੨੬ (ੳ-੫) ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ (ਅੰਬਾਲਾ)	
ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੫" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੩੭ ਤੋਂ ੧੩੯ ਤੱਕ ਵੇਖੋ	੦
ਜੋੜ ਖਰਚ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ	੮੮੭੦੦੦੦੦
੨੭ (ੳ-੬) ਖਰਚ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ।	
ਨੋਟ:- ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ "ੳ-੬" ਦੇ	
ਪੰਨਾ ਨੰ: ੪੭ ਸੀ: ਨੰ: ੮ ਤੇ ਵੇਖੋ	੧੦੫੦੦੦੦੦
੨੮ (ਬਜਟ ਭਾਗ-ਅ) ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰਚ	੧੧੪੭੫੦੦੦੦
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ	੮੮੫੨੫੦੦੦੦
"ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ "ਨੋਟ:-ਇਸ ਦਾ ਖਰਚ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ਅ"" ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ"	੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦
ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੯੩੦੦੦੦੦

"ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ"(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਜਵਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ)" ੧੯੨੪੭੪੪੫੧

੨੯ (ਬਜਟ ਭਾਗ-ਏ) ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੫੮੪੭੪੦੦੦੦
੨	ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੬੯੫੫੫੨੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੪੪੩੬੭੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੧੦੧੪੮੩੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੬੬੩੫੦੦੦
੬	ਬਿਜਲੀ,ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜਨਰੇਟਰ	੩੧੯੨੭੨੦੦੦
੭	ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਉ	੯੪੪੯੪੦੦੦
੮	ਜਿਊਟ ਮੈਟ	੨੨੭੫੫੦੦੦
੯	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੧੧੫੭੩੦੦੦
੧੦	ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੭੪੫੮੬੦੦੦
੧੧	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੫੧੨੨੬੦੦੦
੧੨	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੫੩੯੫੮੫੦੦
੧੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੫੫੮੮੦੦੦
੧੪	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੩੧੭੪੨੦੦੦
੧੫	ਖਰਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੪੮੧੪੫੦੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੨੯੦੦੦੦੦
੧੭	ਸਹਾਇਤਾ/ਕਰਜ਼ਾ (ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲਈ)	੪੬੯੯੭੦੦੦
੧੮	ਫੁੱਟਕਲ (ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ, ਮੁਕਦਮੇਂ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਆਡਿਟ ਫੀਸ, ਡਾਕ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੧੦੦੩੩੮੧੯੮
੧੯	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	੯੫੦੧੧੬੪੦੦
	"ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ:-"ਨੋਟ:-ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾ ਦੀਆਂ ੧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ੧੬ ਤੱਕ ਦੇ ਮੱਦਾਂ ਦੇ ਖਰਚਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੲ"" ਤੇ ਦੇਖੋ"	੬੬੬੯੧੧੮੦੯੮

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ੮੫ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

੨੦ "(੧) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ਅ"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੦੮੭੦੨੪੪੫੧

੨੧ "(੨) ਦਸਵੰਧ ਫੰਡ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੧"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੩ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੭੨੪੬੮੨੯੫੫

੨੨ "(੩) ਸਹਾਇਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੧"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੦੪ ਸੀ:ਨੰ: ੩ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੮੦੦੦੦੦੦੦

੨੩ "(੪) ਸਹਾਇਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੧"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੪ ਸੀ: ਨੰ: ੪ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੮੦੦੦੦੦੦

੨੪ "(੫) ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੧ ਸੀ.ਨੰ. ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ" ੨੬੫੯੫੦੦੦

੨੫ "(੬) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੪ ਸੀ.ਨੰ. ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੩੪੧੩੧੦੦੦

੨੬ "(੭) ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੭ ਸੀ: ਨੰ:੨ ਤੇ ਵੇਖੋ" ੨੬੫੯੫੦੦੦

੨੭ "(੮) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੮ ਸੀ: ਨੰ: ੩ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੦੦੦੮੦੦੦

੨੮ "(੯) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੩੩ ਸੀ:ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੦੦੦੮੦੦੦

੨੯ "(੧੦) ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੪੩ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੬੭੧੮੦੦੦

੩੦ "(੧੧) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੫੦ ਸੀ:ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੬੭੧੮੦੦੦

੩੧ "(੧੨) ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੪੬ ਦੇ ਸੀ:ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੨੬੬੩੬੦੦੦੦

੩੨ "(੧੩) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੬੨ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੩੬੨੩੪੧੪੯੬

੩੩ "(੧੪) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ"(ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੬੨ ਸੀ: ਨੰ: ੩ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੯੦੮੦੦੦੦੦

੩੪ "(੧੫) ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ ਲਈ:-

"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੬੫ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ।" ੧੦੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਫੰਡਜ ੨੯੪੨੪੮੧੯੦੨

ਕੁਲ ਜੋੜ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ੯੬੧੧੬੦੦੦੦੦

੩੦ (ਬਜਟ ਭਾਗ-ਸ) ਖਰਚ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ

੧ ਤਨਖਾਹ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ ੯੫% ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਧੀਨ ੬੦੧੩੮੮੨੫੪

੨ ਤਨਖਾਹ ਅਨਕਵਰਡ/ ਐਡਹਾਕ ਟੀਚਿੰਗ/ ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ ੧੨੬੩੮੮੯੭੩

੩ ਡਾਕ ਖਰਚ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਬੱਸ ਖਰਚ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ,

	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਆਡਿਟ ਫੀਸ, ਇਮਤਿਹਾਨ, ਯੁਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਆਦਿ।	੪੪੮੪੬੧੪੪੦
੪	ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ	੨੬੦੩੮੦੦੦
੫	ਫਰਨੀਚਰ ਆਦਿ ਖਰਚ	੮੮੩੬੪੬੬
੬	ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫੰਡ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	੭੮੪੪੬੯੨੦
੭	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੯੩੮੨੮੮੦
੮	ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚ	੧੦੩੫੦੦੦
੯	ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਣਦਿੱਤੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ	੦
੧੦	**"(੧) ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਲੀਵ ਇੰਨਕੈਸਮੈਂਟ, (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ):-**	
	"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬੩ ਸੀ: ਨੰ: ੫ ਤੇ ਵੇਖੋ।"	੧੬੦੫੭੨੪੫
੧੧	**"ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ (ਵਿੱਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ):-**	
	"ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ-੩"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬੩ ਸੀ: ਨੰ: ੪ ਤੇ ਵੇਖੋ।"	੧੩੩੫੦੦੦੦
੧੨	**ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ**	੪੩੧੧੪੮੨੨
	"ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਜੋੜ:-	
	"ਨੋਟ:-ਲੜੀ ਨੰ: ੦੧ ਤੋਂ ੧੩ ਤੱਕ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ਸ"" ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ।"	੨੫੧੦੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਕੁਲ ਖਰਚ	**੧੨੨੭੬੨੩੮੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੧"

(ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੮੨੦੦੦੦੦੦੦
੧. ਰੁਟੀਨ ਖ਼ਰਚੇ	੪੦੯੭੦੦੦੦੦
੨. ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੭੦੦੦੦੦੦
੩. ਖਰਚ ਸਮੂਹ ਸਬ ਆਫਿਸ	੩੧੦੦੦੦੦੦
੪. ਖਰਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣਯੋਗ ਕਰਜਾ	੦
੫. ਖਰਚ ਸਹਾਇਤਾ	੨੧੫੦੦੦੦੦੦
੬. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖ਼ਰਚ	੮੨੩੦੦੦੦੦
੭. ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੭੫੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	੮੨੦੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੧"

(ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ **"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:- "ਨੋਟ:- ਇਸ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੦੮ ਦੇ ਸੀ: ਨੰ: ੦੧ ਤੋਂ ੦੯ ਤੱਕ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਮਦਨ ਉੱਥੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੮੨੫੦੦੦੦੦
੨	(ੳ) "ਦਸਵੰਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੨ ਸੀ ਨੰ: ੨੦ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੭੨,੪੬,੮੨,੯੫੫/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਲਈ ੫੭,੭੫,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੫੭੭੫੦੦੦੦੦
	(ਅ) "ਦਸਵੰਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ:- "ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
੩	(ੳ) "ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ):- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੩ ਸੀ: ਨੰ: ੨੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੮੦੦੦੦੦੦੦
	(ਅ) "ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ):- "ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
੪	(ੳ) "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ:- "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੩ ਸੀ:ਨੰ: ੨੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੮੦੦੦੦੦੦੦
	(ਅ) "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ):- "ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
੫	ਕਰਜਾ ਵਾਪਸੀ/ਵਸੂਲੀ ਸੰਬੰਧਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ	
	ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੮੨੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

(੧) ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ (ਕਲਰਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ)	੨੩੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਫਾ ੮੫ ਅਤੇ ੮੭)	੭੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੩੪੦੦੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਮੁਕੱਦਮੇਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮੁਕੱਦਮਾਤ ਸਮੇਤ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੫	ਸਫਰ ਖ਼ਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੬੫੦੦੦੦੦
੬	ਸਫਰ ਖ਼ਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੯੦੦੦੦੦੦
੭	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੮੦੦੦੦੦੦
੮	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੫੦੦੦੦੦੦
੯	ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ)	੧੮੦੦੦੦੦
੧੦	ਖ਼ਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਖਰਚ ਪਬਲੀਸਿਟੀ (ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ)	੪੦੦੦੦੦੦
੧੨	ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜਟ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਫ਼ਤਰ (ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਖਰਚ)	੨੮੦੦੦੦੦
੧੪	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਸੇਵਾਦਾਰ, ਹੈਲਪਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਆਦਿ)	੯੦੦੦੦੦
੧੫	ਵੱਟਾ ਖਾਤਾ ਘਸਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੬	ਖ਼ਰਚ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ	੨੦੦੦੦੦
੧੭	ਡਾਕ ਖ਼ਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੧੮	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੯੦੦੦੦੦
੧੯	ਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲੀਚੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ	੩੦੦੦੦੦
੨੦	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦੦
੨੧	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦੦
੨੨	ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਛਪਾਈ	੩੦੦੦੦੦
੨੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੫੦੦੦੦੦
੨੪	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ, ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸਟਾਫ ਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦੦
੨੫	ਫੁੱਟਕਲ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦
੨੬	ਟੈਲੀਫੂਨ ਇੰਟਰਨਲ	੧੦੦੦੦੦
੨੭	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦੦
੨੮	ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੫੦੦੦੦੦
੨੯	ਇਨਾਮ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੩੦	ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੈਸ਼ ਅਤੇ ਮਸੀਨਰੀ	੧੦੦੦੦੦

੩੧	ਖਰਚ ਜਮੀਨਾਂ (ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁੱਟਕਲ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੩੨	ਖਰਚ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ. ਟੀ. ਵਿੰਗ)	੩੦੦੦੦੦੦
੩੩	ਖਰਚ ਕੰਪਿਊਟਰ	੪੦੦੦੦੦
੩੪	ਖਰਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ	੫੦੦੦੦੦
੩੫	ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੪੦੯੭੦੦੦੦੦
੩੬	(੨) ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	
	੧ ਤਨਖਾਹ ਗੁਰਦੁਅਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੪੫੦੦੦੦੦
	੨ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਟਰਟੇਨਮੈਂਟ) ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੩੦੦੦੦੦
	੩ ਫੁੱਟਕਲ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੫੦੦੦੦
	੪ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੮੦੦੦੦੦
	੫ ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।	੧੧੦੦੦੦੦
	੬ ਗਰਾਊਂਡ ਰੈਂਟ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੭੦੦੦੦੦੦
੩੭	(੩) ਖਰਚ ਸਬ ਆਫਿਸ	
	੧ ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੭੦੦੦੦੦੦
	੨ ਖਰਚ ਸਮੇਤ ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	
	੩ ਕਾਰ ਖਰਚ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦
	੪ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ) ਖਰਚ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੪੦੦੦੦੦
	੫ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੫੦੦੦੦
	੬ ਫੁੱਟਕਲ (ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਪਾਰਕਾਂ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ) ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੪੫੦੦੦੦
	੭ ਤਨਖਾਹ ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, (ਹਰਿਆਣਾ)	
	੮ ਖਰਚ ਸਮੇਤ ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, (ਹਰਿਆਣਾ)	
	੯ ਕਾਰ ਖਰਚ ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, (ਹਰਿਆਣਾ)	
	੧੦ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਟਰਟੇਨਮੈਂਟ) ਖਰਚ ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, (ਹਰਿਆਣਾ)	
	੧੧ ਫੁੱਟਕਲ (ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ ਸਬ ਆਫਿਸ, ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ (ਹਰਿਆਣਾ)	
	੧੨ ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਦੁਆਬਾ ਜੋਨ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੫੫੦੦੦੦੦
	੧੩ ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਮਾਲਵਾ ਜੋਨ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ)	੬੬੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ਸਬ ਆਫਿਸ	੩੧੦੦੦੦੦੦
੩੮	(੪) ਖਰਚ ਕਰਜਾ	
	੧ ਵਾਪਸ ਲੈਣਯੋਗ ਕਰਜਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ	
	੨ ਵਾਪਸ ਲੈਣਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ (ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ	

ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦਿਤਾ)

	ਜੋੜ ਕਰਜਾ	੦
੩੯	(੫) ਸਹਾਇਤਾ	
	੧ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
	੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਬੈਂਕ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਲਈ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
	੩ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੫੦੦੦੦੦੦੦
	੪ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਇੰਜਨੀਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
	੫ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
	੬ ਸਹਾਇਤਾ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ। (ਡਿਜੀਟਲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ)	
	੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, (ਅੰਬਾਲਾ)	
	੮ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	੫੦੦੦੦੦੦
	੯ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ। (ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ)	
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	੨੧੫੦੦੦੦੦੦
੪੦	(੬) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	
	੧ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	੬੦੦੦੦੦੦੦
	੨ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੭੦੦੦੦੦੦
	੩ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਫਤਰ	੫੦੦੦੦੦
	੪ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦੦੦
	੫ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੪੦੦੦੦੦
	੬ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦੦੦
	੭ ਖਰਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੫੦੦੦੦੦੦
	੮ ਖਰੀਦ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਇੰਪਰੂਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਜਲਧੰਰ	
	੯ ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੩੦੦੦੦੦
	੧੦ ਸਮਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦
	੧੧ ਸਮਾਨ ਸਬ ਆਫਿਸ ਹਰਿਆਣਾ	
	੧੨ ਸਮਾਨ ਸਬ ਆਫਿਸ ਮਾਲਵਾ ਜੋਨ (ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ) ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ)	
	੧੩ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੮੦੦੦੦੦
	੧੪ ਨਵਾਂ ਸ਼ੈਡ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੮੦੦੦੦੦
	੧੫ ਖਰੀਦ ਜਮੀਨ ਪਿੰਡ ਹਾਕੂਵਾਲਾ (ਮਲੋਟ) ੦੭ ਕਨਾਲ ੦੨ ਮਰਲੇ	
	ਜੋੜ	**੮੨੩੦੦੦੦੦**

੪੧ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ	੭੫੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	**੭੫੦੦੦੦੦੦**
ਕੁਲ ਜੋੜ ਖਰਚ (ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ, ਸਬ ਆਫਿਸ, ਕਰਜਾ, ਸਹਾਇਤਾ, ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਅਤੇ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ)	**੮੨੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੧" (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਮਾਲਵਾ ਜੋਨ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ)	੧੩੦੦੦੦੦	ਸਟਾਫ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ।	੧੨੫੦੦੦੦੦	੫੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬੈਂਕ ਕਰਜੇ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੬੧੪ ਮਿੱਤੀ ੦੮-੦੭-੨੦੨੩ ਰਾਹੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ੦੧ ਕਰੋੜ ੨੫ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਖਰਚ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ. ਟੀ. ਵਿੰਗ)	੧੦੦੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਕਾਰਨ।
੪	ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦੦੦	ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਸਰਵਰ, ਛੇ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੫	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੫੨੦੦੦੦੦	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧਾਰਪੁਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਕੋਰਪੀਓ NZ8LMT ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਇਨੋਵਾ ਕਰਿਸਟਾ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੬	ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੨੦੦੦੦੦	ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੧੫੦ ਮਿਤੀ ੨੭-੦੧-੨੦੨੩ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੈਟ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ। (ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ)	੬੮੪੪੦੦	ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੧੫੦ ਮਿਤੀ ੨੭-੦੧-੨੦੨੩ ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੈਟ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।

੮	ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।	੭੭੦੦੦੦੦	ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੧" (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੪੦੪੮੦੩	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (੨੦੨੧-੨੦੨੨) ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
	ਫੁੱਟਕਲ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ ਆਦਿ	੩੪੧੪੫੫	ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਮਾਰਚ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਆਦਿ ਦਾ ਖਰਚ ਇਸ ਖਾਤੇ ਪਾਉਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ (ਐਟਰਟੇਨਮੈਂਟ) ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੭੭੭੫੩	
੩	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਖਰਚ ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੩੨੬੬੬	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੪	ਫੁੱਟਕਲ (ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਪਾਰਕਾਂ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ) ਸਬ ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੭੯੩੨੯	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੫	ਤਨਖਾਹ ਸਬ ਆਫਿਸ ਮਾਲਵਾ ਜੋਨ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ)	੧੬੫੬੨੨	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੬	ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਫਤਰ	੫੦੧੦੧੪	ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਾਚਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਖ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੨"

(ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੫੫੬੬੦੦੦੦੦
੧. ਰੁਟੀਨ ਖ਼ਰਚੇ	੪੪੪੪੧੬੦੦੦
੨. ਖਰਚ ਕਰਜਾ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ)	੦
੩. ਖਰਚ ਸਹਾਇਤਾ	੭੩੩੬੪੦੦੦
੪. ਪੂੰਜੀਗਤ ਖ਼ਰਚ	੩੮੮੨੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੫੫੬੬੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੨"

(ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ		**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
੧. ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ		
	ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧	੧ "ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੮ ਮੱਦ ਨੰ: ੨ ਦੇ ਸੀ.ਨੰ. ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੯੫੦੦੦੦੦
	੨ "ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ :-	
	"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੩ ਸੀ:ਨੰ: ੨੪ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੨,੬੫,੯੫,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੨,੩੬,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੨੩੬੦੦੦੦੦
੩	"ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
	ਜੋੜ	**੩੩੧੦੦੦੦੦**
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	**੦**
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੩੩੧੦੦੦੦੦**
ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੩੧੦੦੦੦੦
੨	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੧੩੦੦੦੦੦
੩	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੪੩੮੦੦੦੦
੪	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	
੫	ਛਪਾਈ ਪੁਸਤਕਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੬	ਅਖਬਾਰਾਂ,ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਰਾਇਲਟੀ	
੮	ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ, ਲਿਖਾਈ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨਾ	੧੫੦੦੦੦
੧੦	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੬੦੦੦੦
੧੧	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੨੦੦੦੦੦

੧੨	ਟੈਲੀਫੂਨ	੧੮੦੦੦
੧੩	ਕਾਰ ਖਰਚ	੨੨੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੨੦੦੮੦੦੦੦
੧੩	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	
	ੳ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਏ.ਸੀ. ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
	ਅ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ, ਆਦਿ	੨੨੦੦੦੦
	ੲ ਦਫ਼ਤਰ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦
	ਸ ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਖਰੜੇ (ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ)	
	ਹ ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ	੨੦੦੦੦੦
	ਕ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	੧੩੦੨੦੦੦੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੩੩੧੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੩੩੧੦੦੦੦੦

੨. ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	‘‘ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੯ ਮੱਦ ਨੰ. ੩ ਦੇ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ੫ ਤੱਕ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੩੮੦੦੦੦੦੦
੨	"ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ :-	
	‘‘ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੪ ਸੀ: ਨੰ: ੨੫ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੩,੪੧,੩੧,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੩,੦੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੩੦੦੦੦੦੦੦
੩	"ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	‘‘ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
	ਜੋੜ	੬੮੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੬੮੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੯੦੪੦੦੦੦

੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੩	ਤਨਖਾਹ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੫੫੦੦੦੦੦
੪	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੧੭੫੦੦੦੦
੫	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	
੬	ਛਪਾਈ ਤੇ ਕਾਗਜ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੯੦੦੦੦੦੦
੭	ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦੦੦
੮	ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਭੇਟਾ	੬੦੦੦੦੦
੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ (ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ)	੨੨੦੦੦੦੦
੧੦	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੩੦੦੦੦੦
੧੧	ਫੁੱਟਕਲ	੪੧੦੦੦੦
੧੨	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਰਾਇਲਟੀ	
੧੪	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ)	੬੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੪੬੪੦੦੦੦੦
੧੫	ਕਰਜਾ	
	੧ ਕਰਜਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ	
	ਜੋੜ ਕਰਜਾ	੦
੧੬	ਸਹਾਇਤਾ	
	ਸਹਾਇਤਾ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ	
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੧੭	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ**	
	੧ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੧੦੦੦੦੦੦੦
	੨ ਸਮਾਨ	੮੨੦੦੦੦੦
	੩ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੩੪੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	੨੧੬੦੦੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੬੮੦੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੬੮੦੦੦੦੦੦**

੩. ਧਰਮ ਅਰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਧਰਮ ਅਰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੯ ਮੱਦ ਨੰ: ੪ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੩੦੦੦੦੦੦

੨	"ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-	
	"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੪ ਸੀ:ਨੰ: ੨੬ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੨,੬੫,੯੫,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੨,੧੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜ਼ਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੨੧੦੦੦੦੦੦
	"ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
੩	**"ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-**	
	"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੪ ਸੀ: ਨੰ: ੨੭ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੧,੦੦,੦੮,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੯੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜ਼ਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੯੦੦੦੦੦੦
	"ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
	ਜੋੜ	**੪੩੦੦੦੦੦੦**
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	**੦**
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੪੩੦੦੦੦੦੦**
	ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ	
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਅਕਾਊਂਟ ਬ੍ਰਾਂਚ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ)	
	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ)	੧੨੦੦੦੦੦
੨	ਸਫਰ ਖ਼ਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੩	ਫੁੱਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੧੪੦੦੦੦੦
	ਸਹਾਇਤਾ	
੪	ਧਰਮ ਅਰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੩੨੦੦੦੦੦੦
੫	ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੭੬੦੦੦੦੦
੬	ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ	੨੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	੪੧੬੦੦੦੦੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੩੦੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦

	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੪੩੦੦੦੦੦੦

੪. ਜਨਰਲ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਜਨਰਲ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੦ ਮੱਦ ਨੰ: ੫ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੩੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੩੦੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੩੩੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਜ਼ਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	੩੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੩੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੩੩੦੦੦੦

੫. ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	**"ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-**	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੦ ਮੱਦ ਨੰ: ੬ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੪੦੦੦
	ਜੋੜ	੪੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੪੦੦੦

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਕਿਰਾਇਆ ਇਮਾਰਤ, ਘਸਾਈ, ਬਿਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁਟਕਲ	੪੦੦੦
	ਜੋੜ	੪੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੪੦੦੦**

੬. ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੦ ਮੱਦ ਨੰ: ੭ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੨੮੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੧੨੮੦੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੨੮੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	
੨	੨ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	
੩	੩ ਵੀਜਾ ਫੀਸ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ, ਅਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਆਦਿ	੧੨੮੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੧੨੮੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੨੮੦੦੦੦**

੭. ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੧ ਮੱਦ ਨੰ: ੮ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੬੦੦੦੦੦੦
੨	"ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-	
	"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੪ ਸੀ: ਨੰ: ੨੮ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੧,੦੦,੦੮,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੯੫,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੯੫੦੦੦੦੦
	"ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
	ਜੋੜ	੧੫੫੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੫੫੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	
੨	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	
	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੨੦੬੦੦੦੦
੩	ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਲਾਈ ਲੈਬ (ਲੈਬੋਰਟਰੀ)	੩੦੦੦੦੦੦
੪	ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਲਾਈ ਦਵਾਖਾਨਾ	੩੦੦੦੦੦੦
੫	ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੬੦੦੦੦੦
੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁੱਟਕਲ	੪੦੦੦੦
੭	ਪਬਲੀਸਿਟੀ	

	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੮੭00000
	ਸਹਾਇਤਾ	
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ	੬੮00000
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੫੫00000
	ਬੱਚਤ	0
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੫੫00000**

੮. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਨਰਲ (ਸਸਪੈਂਸ)

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਨਰਲ (ਸਸਪੈਂਸ) ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੧ ਮੱਦ ਨੰ: ੯ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੫000
	ਜੋੜ	੫000
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	0
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੫000**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ	੫000
	ਜੋੜ	੫000
	ਬਚਤ	0
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੫000

੯. ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੌਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੌਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੧ ਮੱਦ ਨੰ: ੧0 ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੧00000
	ਜੋੜ	੧੧00000
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	0
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੧00000**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਸਹਾਇਤਾ (ਬੀਮਾਰ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਲਈ)	੧੧00000
	ਜੋੜ	੧੧00000
	ਬਚਤ	0
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੧00000**

੧੦. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	**"ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-**	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੧ ਸੀ :ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੦੦੦੦
	ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ	
੧	ਗੁਰਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਟਰੈਕਟ, ਪੂੰਜੀ, ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੧੦੦੦੦

੧੧. ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨ ਮੱਦ ਨੰ:੧੨ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੫੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੫੨੦੦੦

੧੨. ਸ੍ਰ: ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸ੍ਰ: ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨ ਮੱਦ ਨੰ ੧੩ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੫੦੦
	ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ	
੧	ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੫੦੦

੧੩. ਸ੍ਰ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸ੍ਰ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੩ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੪ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੯੦੦੦

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਜੀਵਨ ਸ੍ਰ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੯੦੦੦

੧੪. ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੩ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੫ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੦੦੦
	ਜੋੜ	੧੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਝਬਾਲ ਤੇ ਜੋੜ	੧੦੦੦
	ਜੋੜ	੧੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੧੦੦੦**

੧੫. ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੩ ਮੱਦ ਨੰ ੧੬ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੪੫੦੦

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ	੪੫੦੦

੧੬. ਸਵ: ਸ੍ਰ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸਵ: ਸ੍ਰ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੭ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੨੫੦੦੦

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਤੇ ਜੋੜ	੨੫੦੦੦

੧੭. ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਫਲਾਇੰਗ ਸੁਕਐਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸਵ: ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਫਲਾਇੰਗ ਸੁਕਐਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੮ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੩੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੩੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	੩੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੩੦੦੦

੧੮. ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	**"ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-**	
	"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪ ਮੱਦ ਨੰ: ੧੯ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ੩ ਤੱਕ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੩੨੦੦੦੦੦

੨	**(ੳ) "ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-**	
	"ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੫ ਸੀ: ਨੰ: ੨੯ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੧,੬੭,੧੮,੦੦੦/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੧,੪੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੧੪੦੦੦੦੦੦
	(ਅ) "ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ	
	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ)	
	"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
੩	**ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਦਫਾ-੮੭ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ**	
	ਜੋੜ	੧੭੨੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੧੭੨੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ		
੧	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੨੨੮੦੦੦੦
੨	ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁੱਟਕਲ ਖਰਚੇ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੨੪੦੦੦੦੦
	ਸ਼ਹਾਇਤਾ	
੪	**ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ**	੧੪੮੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	੧੪੮੦੦੦੦੦
੫	**ਕਰਜਾ**	
	ਕਰਜਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ)	
	ਕਰਜਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ (ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ)	
	ਜੋੜ ਕਰਜਾ	੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੭੨੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੧੭੨੦੦੦੦੦

੧੯. ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਫੰਡ

(ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਫਲ)

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ "ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-

"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੫ ਮੱਦ ਨੰ: ੨੦

ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੧੬੬੫੦੦੦੦

੨ "ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਫੰਡ ਲਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੫ ਸੀ: ਨੰ: ੩੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

"ਨੋਟ:-ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੨੬,੬੩,੬੦,੦੦੦ /- ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੨੫,੦੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ੨੫੦੦੦੦੦੦੦

"ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-

"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"

੩ "ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੧' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ ੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੩੪੦੦੦੦੦੦

੪ "ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ਅ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪ ਸੀ: ਨੰ: ੩੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੪੨੦੦੦੦੦੦

੫ "ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਸ ਬਜ਼ਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੨੫ ੨ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੧੩੦੦੦੦੦

੬ "ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਸ ਬਜ਼ਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ਸੀ: ਨੰ: ੪ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੧੭੫੦੦੦੦

੭ "ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੳ-੩' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੮੦ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੧੭੨੦੦੦੦

੮ "ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ) ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:- ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੪' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੦੭ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੯੧੦੦੦੦

੯ "ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ:-
"ਨੋਟ:-ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੫, ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੧੫ ਸੀ: ਨੰ: ੭ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੫੯੦੦੦੦

੧੦ "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:-ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨੨ ਸੀ:ਨੰ:੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੧੮੦੦੦੦

੧੧ "ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:-ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੫, ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੨੯

ਮੱਦ ਨੰ: ੨ ਸੀ:ਨੰ: ੬ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"" ੪੦੦੦੦੦

੧੨ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਪੁਰ ਅੰਬਾਲਾ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-

"ਨੋਟ:-ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ' 'ੳ-੫' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੩੮ ਸੀ:ਨੰ: ੨੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।""

੧੩	"ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਠੱਠਾ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :-	
	‘‘ਨੋਟ:-ਇਹ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੬' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪੩ ਸੀ:ਨੰ:੨੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।‘‘"	੪੬੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੫੪੧੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੩੫੪੧੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	੧ "ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ :- ‘‘ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ,	
	ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਜਮਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਫਲ"	੨੪੫੦੦੦੦੦੦
	੨ "ਜਮਾਂ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ :-	
	‘‘ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ,	
	ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਜਮਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਫਲ"	੧੦੯੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੫੪੧੦੦੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੩੫੪੧੦੦੦੦੦**

੨੦. ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-	
	‘‘ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੫ ਮੱਦ ਨੰ: ੨੧ ਸੀ:ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੮੮੭੬੦੦੦
੨	**"ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ:-**	
	ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੫ ਮੱਦ ਨੰ: ੩੦ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	
	‘‘ਨੋਟ:-ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੧,੬੭,੧੮,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ,	
	ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ੧,੪੦,੦੦,੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।	
	ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"	੧੪੦੦੦੦੦੦
	"ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-	
	‘‘ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	
	ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	
	ਜੋੜ	੨੨੮੭੬੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	**੨੨੮੭੬੦੦੦**

ਭਾਗ ਖ਼ਰਚ

੧	ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਆਦਿ।	੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਲੰਮੇ ਸਮੈਂ ਤੋਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਅਤੇ	

	ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ	੩੦੦੦੦੦੦
੩	ਖਰਚ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੫੮੦੦੦੦
੪	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੩੦੪੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੯੬੨੦੦੦੦
੩	ਸਹਾਇਤਾ	
੧	ਸਹਾਇਤਾ ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ	੫੬੦੦੦
੨	ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਤੇ ਜਖਮੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ	੧੦੦੦੦੦੦
੩	"ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜਰਬੰਦ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ" (ਅੰਤ੍ਰਿਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੨੯੫ ਮਿਤੀ ੨੭-੦੧-੨੦੨੩ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ)"	੪੦੦੦੦੦੦
੪	ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	੪੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	੯੦੫੬੦੦੦
	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	
	ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੪੨੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	੪੨੦੦੦੦੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੨੮੭੬੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੨੮੭੬੦੦੦
	ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੫੫੬੬੦੦੦੦੦
	ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਦਾ ਕੁੱਲ (ਖਰਚ)	੫੫੬੬੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ	
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੫੫੬੬੦੦੦੦੦**

ਵੇਰਵਾ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ) ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

	ਫੰਡ ਦਾ ਨਾਮ	
੧	ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ	੪੩੮੦੦੦੦
੨	ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ	੯੦੪੦੦੦੦
੩	ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦੦
੪	ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ	੨੦੬੦੦੦੦
੫	ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ	੨੨੮੦੦੦੦
੬	ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੩੦੪੦੦੦੦

੭ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ

੮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ

੯ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ

ਜੋੜ ੨੨੦੦੦੦੦੦

ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ, ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਡਾਕ ਖਰਚ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਆਡਿਟ ਫੀਸ, ਛਪਾਈ, ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ।

ਜੋੜ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ ੨੨੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੨" (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਫੰਡ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧.	**ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ**		
੧	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨਾ	੧੫੦੦੦੦	ਪੁਰਾਤਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਰੁਮਾਲੇ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਨਹਿਚੈ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦੇਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੦੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਕਰਕੇ।
੨.	ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ		
੨	ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੧੩੦੦੦੦੦	ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਬੱਸ ਦੀ ਬਾਡੀ ਬਨਵਾਉਣ ਕਰਕੇ। ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ।
੨	ਸਫਰ ਖਰਚ	੯੦੦੦੦੦	ਟਰਾਂਟੋ (ਕਨੇਡਾ) ਵਿਖੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਨੀਯਤ ਸਥਾਨ ਪੁਰ ਸ਼ਸ਼ੋਭਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਫਦ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਖਰਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੨੦੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਕਰਕੇ।
੨੦.	**ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ**		
੧	ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦	ਅੰਤ੍ਰਿਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੮੦੦ ਮਿੱਤੀ ੦੭-੦੯-੨੦੨੩ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਸਮਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਨੂੰ ਦੁਜੀ ਵਾਰ ੫੦੦੦੦/ ੫੦੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੨" (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਫੰਡ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਸਫਰ ਖਰਚ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨਾ	੬੨੬੦੪	ਮਹਾਂ ਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਲਈ ਮੁਰੰਮਤ, ਰੰਗ ਰੋਗਣ ਅਤੇ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦੇਣ ਕਰਕੇ।
੨.	**ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ**		
੧	੮੦੦੦੦੦	੧੦੬੭੮੫੭੯	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ, ਪੋਥੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੱਧ ਛਪਾਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਖਰਚ	੧੦੯੭੮	ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ ਹੈ।
੧੯.	**ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਫੰਡ**		
੧	"ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ: "ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਜਮਾਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ"	੮੩੫੬੬੭੩	ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜਮ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਿਆਦਾ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਜਮਾਂ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੨	**ਜਮਾਂ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ** ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੪੩੭੪੯੭	ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜਮ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਿਆਦਾ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੨੦.	**ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ**		
੧	ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਆਦਿ।	੨੧੪੭੯੯੮	ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਆਦਿ।
੨	ਸਹਾਇਤਾ ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ	੧੦੦੦੦੦	ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਨਜਰਬੰਦ ਰਹੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿੱਚੋ ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ। ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੩"

(ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਆਮਦਨ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੫੪੧੦੦੦੦੦੦

ਕਰਜ਼ਾ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਤੋਂ ਲਿਆ)	੦
ਕਰਜ਼ਾ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਲਿਆ)	੦
ਆਮਦਨ ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	੨੦੦੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੫੬੧੦੦੦੦੦੦
(੧). ਰੁਟੀਨ ਖ਼ਰਚ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੬੦੦੦੦੦੦੦
(੨) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ।	੪੬੭੦੦੦੦੦੦
(੩) ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੦
(੪). ਖਰਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਯੋਗ ਕਰਜਾ	੦
(੫) ਖਰਚ ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	੬੦੦੦੦੦੦
(੬) ਖਰਚ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੬੦੦੦੦੦੦
(੭). ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੨੨੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੫੬੧੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੩"

(ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ **"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ

੧ "ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ:-

"ਨੋਟ:- ਇਸ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੫ ਤੋਂ ੧੬ ਮੱਦ ਨੰ: ੨੨ ਦੇ ਸੀ:ਨੰ ੦੧ ਤੋਂ ੦੫ ਤੀਕ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੭੦੦੦੦੦੦

੨ "ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ:-

"ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੫ ਸੀ: ਨੰ: ੩੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ੩੬,੨੩,੪੧,੪੯੬/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ੩੩,੩੦,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਜਵਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ੩੩੩੨੦੦੦੦੦

(ੳ) "ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:-

"ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"

੩	"ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੬ ਸੀ: ਨੰ: ੩੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" (ੳ) "ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ) ਤੋਂ:- "ਨੋਟ:- ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ।"	੧੯੦੮੦੦੦੦੦
੪	"ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ:- "ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪੪ ਸੀ: ਨੰ: ੧੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	
੫	"ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੮ ਮੱਦ ਨੰ: ੩੦ ਸੀ: ਨੰ: ੧੦ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ੧;੬੦,੫੭,੨੪੫/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਲਈ ੧,੦੦,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।""	੧੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ	
੬	ਵਾਪਸੀ/ਵਸੂਲੀ ਕਰਜਾ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ	
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	**੫੪੧੦੦੦੦੦੦**
੨	**ਕਰਜਾ**	
	੧ ਕਰਜ਼ਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਤੋਂ ਲਿਆ	
	੨ ਕਰਜ਼ਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ) ਤੋਂ ਲਿਆ	
	੩ ਕਰਜ਼ਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ) ਤੋਂ ਲਿਆ	
	੪ ਕਰਜ਼ਾ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ) ਤੋਂ ਲਿਆ	
	ਜੋੜ ਕਰਜਾ	੦
੪	ਆਮਦਨ ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	
	੧ "ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ਅ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪ ਸੀ: ਨੰ: ਨੰ: ੧੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੨੦੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੨੦੦੦੦੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ, ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਅਤੇ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ ਜੋੜ	੫੬੧੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੫	(੧) ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ	
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਵਿਦਿਆ ਵਿਭਾਗ	੨੦੦੦੦੦੦੦

੨	ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ	
	(ਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਟਾਫ ਲਈ) ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ	੧੭੨੦੦੦੦
੩	ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ (ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਟਾਫ ਲਈ)	੩੦੦੦੦੦੦੦
੪	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ (ਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਾਂਚ)	੬੦੦੦੦੦
੫	ਫੁੱਟਕਲ, ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ।	
੬	ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ (ਪਬਲੀਸਿਟੀ)	੨੦੦੦੦੦੦
੭	ਗੁਰਮਤਿ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਖਾਲਸਈ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ।	੩੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਟੇਸ਼ਨਟੀ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦੦
੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੭੫੦੦੦੦
੧੦	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੦੦੦੦੦
੧੧	ਫੁੱਟਕਲ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਡਾਕ ਖਰਚ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੧੨	ਖਰਚ ਮੁਕਦਮੇਂ	੫੦੦੦੦
੧੩	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੩੦੦੦੦
੧੪	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦
੧੫	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	
੧੬	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ (ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਉਟਰ, ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਆਦਿ)	੬੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦੦੦
੬	(੨) ਸਹਾਇਤਾ	
੧	ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ।	੪੧੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਸ਼ਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ (ਮੁਰੰਮਤ,ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ) ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ	
	ਤਰੱਕੀ ਇਮਾਰਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ	
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ /ਕਾਲਜਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ।	੧੦੦੦੦੦੦
੭	ਤ੍ਰੈ ਸਤਾਬਦੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	
੮	ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ	
੯	ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਡੁਮੇਲੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ)	
੧੦	ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	
੧੧	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਡਰੌਲੀ ਕਲਾਂ (ਜਲੰਧਰ)।	
੧੨	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।	

੧੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੋਮੈਨ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ)

੧੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

੧੫ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ ਕਰਨਾਲ (ਹਰਿਆਣਾ)

੧੬ ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਸਤਲਾਣੀ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

੧੭ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਦੌੜ (ਬਰਨਾਲਾ)

੧੮ ਮਾਤਾ ਸਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜਪੁਰ)

੧੯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਹਰਿਆਣਾ)

੨੦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਕਰਹਾਲੀ ਸਾਹਿਬ (ਪਟਿਆਲਾ)

੨੧ ਮਾਤਾ ਸਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਧਾਮੋਮਾਜਰਾ (ਪਟਆਿਲਾ)

੨੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)

੨੩ ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਪਿੰਡ ਫੱਫੜੇ ਭਾਈਕੇ (ਮਾਨਸਾ)

੨੪ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਇੰਸੀਚਿਉਟ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਾਭਾ ਸਾਹਿਬ, ਜੀਰਕਪੁਰ (ਮੁਹਾਲੀ)

੨੫ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)

੨੬ ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

੨੭ ਮਾਤਾ ਸਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਪਿੰਡ ਗਹਿਲ (ਬਰਨਾਲਾ)

੨੮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)

੨੯ ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)

੩੦ ਮਾਤਾ ਸਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ)

੩੧ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ)

੩੨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਮੋਗਾ।

੩੩ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੌਗੋਵਾਲ (ਸੰਗਰੂਰ)

੩੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਿੰਡ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)

੩੫ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜਦੀਵਾਲਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)

ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਜੋੜ **੪੬੭੦੦੦੦੦**

੭ (੩) ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ)

੧ ਭੂਪਿੰਦਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੩ ਕੱਲਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹਰਿਆਣਾ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੪ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੁਟਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਪਿੰਡ ਘੁੱਕੇਵਾਲੀ ਜਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਤਖਤੂ ਪੁਰਾ ਜਿਲਾ ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸੀਨੀਅਰ ਖਾਲਸਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੭ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਘਿਓ ਮੰਡੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)

੮ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਠੱਠਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

੯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

੧੦ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

੧੧ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਜਿਲਾ ਯਮਨਾ ਨਗਰ (ਹਰਿਆਣਾ)।

੧੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਲਸ਼ਕਰੀ ਕੋਟਾਂ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

੧੩ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

੧੪ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ,ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਠੱਠਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਜੋੜ ੦

੮ (੪) ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ)

੧ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਟਾਂਡਾ ਰਾਮ ਸਹਾਏ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਾਪੁਰ।

੨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਪਰ ਜਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

੪ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਰੱਤੋਕੇ ਜਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

੫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਛੇਹਰਟਾ ਸਹਿਬ ਜਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

੬ ਬੀਬੀ ਰਜਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਟੀ ਜਿਲਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ।

੭ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੜਸੰਕਰ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਾਪੁਰ।

੮ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਰੋਪੜ।

੯ ਮਾਤਾ ਦਮੋਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕੰਨਿਆਂ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆਲਾ ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ ਜਿਲਾ ਮੋਗਾ।

੧੦ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਥੇਹੜੀ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਲਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

੧੧ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ ਜਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ।

੧੨ ਸੰਤ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਤਰਲੋਕੇਵਾਲਾ ਜਿਲਾ ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ)।

੧੩ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਮਾਣੂੰਕੇ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

੧੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੀਡੀਅਮ) ਖੰਨਾ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

੧੫ ਸਹਿਬਜਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਬਜੀਦਪੁਰ ਜਿਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ।

੧੬ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਊਨਾ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)।

੧੭ ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਜਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

੧੮ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਜਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ।

੧੯ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਜਿਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ।

੨੦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬਾਰਠ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

੨੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਪਿੰਡ ਓਠੀਆਂ ਜਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ।

੨੨	ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਬੱਦੋ ਬਦਿਆਲ ਜਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ।	
੨੩	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਲੋਨੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।	
੨੪	ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਟਾਹਲੀਆਣਾ, ਰਾਏਕੋਟ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।	
੨੫	ਬਾਬਾ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਨਾਭਾ ਜਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ।	
੨੬	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪਿੰਡ ਛਾਜਲੀ ਜਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ।	
	ਪਬਕਿਲ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਜੋੜ	੦
	(੫) ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ	
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਹਿਬ।	
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਪੌਲੀਟੈਕਨੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ	੦
	ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਜੋੜ	੪੬੭੦੦੦੦੦੦
੯	**(੫) ਖਰਚ ਕਰਜਾ**	
	ੳ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ	
	ਅ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ) ਨੂੰ	
	ੲ ਕਰਜਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਡੁਮੇਲੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ)	
	ਜੋੜ ਵਾਪਸ ਲੈਣਯੋਗ ਕਰਜਾ	੦
੧੧	ਖਰਚ ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	
	ੳ ਖਰਚ ਆਈ. ਏ.ਐਸ. ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਐਸ. ਈ.	
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦੦
੨	ਕੋਚਿੰਗ ਫੀਸ ਆਦਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੩	ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੪	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੫	ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੧੫੦੦੦੦
੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੯	ਫੁੱਟਕਲ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਦਿ	੫੦੦੦੦
੧੧	ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ	੫੦੦੦੦

੧੨	ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਉਟਰ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਜਨਰਲ ਆਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦
	"ਜੋੜ ਖਰਚ"(ਆਈ. ਏ.ਐਸ. ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਐਸ. ਈ.)"	੬੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਖਰਚ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ.	
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦੦
੨	ਕੋਚਿੰਗ ਫੀਸ ਆਦਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੩	ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੪	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੫	ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੧੫੦੦੦੦
੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੯	ਫੁੱਟਕਲ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਦਿ	੫੦੦੦੦
੧੧	ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ	੫੦੦੦੦
੧੨	ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਉਟਰ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਜਨਰਲ ਆਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਖਰਚ ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ.	੬੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਖਰਚ ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੧੨	(੬) ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	
	ੳ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)	੧੩੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ)	੯੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੨੨੦੦੦੦੦੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ, ਕਰਜਾ, ਸਹਾਇਤਾ, ਨਿਹਚੈ ਅਕੈਡਮੀ, ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚ ਅਤੇ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ)	੫੬੧੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੩" (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਵਿਦਿਆ ਵਿਭਾਗ	੨੦੦੦੦੦੦	ਸਟਾਫ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।

੨ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ (ਵਿਦਿਆ ਬ੍ਰਾਂਚ)	੭੦੦੦੦	ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਕਰਕੇ।
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਟੀ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੪ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੬੦੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੫ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੬ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ, ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦	ਨਵਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ /ਕਾਲਜਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ।	੧੦੦੦੦੦	ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਜੱਟਾਂ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਅੰਤ੍ਰਿਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੩੬੭ ਮਿਤੀ ੧੦-੦੪-੨੦੨੩ ਰਾਹੀ ਸਪੈਸਲ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ।
੮ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੨੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੯ ਕੋਚਿੰਗ ਫੀਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੨੦੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੦ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੫੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੧ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੨੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੨ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੧੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ

		ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਖਰਚ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੧੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਆਦਿ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੧੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੫ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੨੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੬ ਫੁੱਟਕਲ ਆਦਿ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੧੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੭ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੮ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੯ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੪੫੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੨੦ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨ ਜਨਰਲ ਆਦਿ ਨਿਸਚੈ ਅਕੈਡਮੀ	੧੫੦੦੦੦੦	ਨਿਸਚੈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੌਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੩" (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ (ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਟਾਫ ਲਈ)	੩੧੨੪੧੬੮	ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਸਟਾਫ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿਆਦਾ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ
੨ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੪੫੧੭੨੮	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ

			ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੩	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੫੨੩੫	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੪	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੩੦੦੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੫	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਦਿ (ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ)	੩੪੭੨੦	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਫੁੱਟਕਲ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੬	ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਖਰਚ।	੧੪੪੬੪੪੯	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੭	ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੱਸ ਦਾ ਖਰਚ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ।	੬੫੪੯੫੫	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੮	ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਪੋਰਟਸ ਕਿੱਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਆਦਿ।	੪੨੦੦੨੨	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੯	ਗਰਾਉਂਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸਭਾਲ	੧੯੮੦੯੯	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।
੧੦	ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ।	੭੬੯੬੧੨	ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਖਾਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਗੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਨਵੀ ਮੱਦ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ।

ਚੱਲਦਾ...

English Section

Gurdwara Gazette

Editor : Partap Singh
Associate Editor : Dr. Rajwinder Singh Joga

DAYS COMMEMORATING HISTORICAL EVENTS

(16th May to 15th June)

16 May	(a)	Chota Ghallughara Day (Kahnuwal, Gurdaspur)	(3 Jeth)
	(b)	Shiromani Akali Dal passed a resolution that only Amritdhari Sikhs should be given job in Gurdwaras.	(16-5-1939)
18 May		Birth day of Sardar Jassa Singh Ahluwalia.	(5 Jeth)
22 May		Shaheedi Saka Paunta Sahib.	(22-5-1964)
23 May	(a)	Sahibzada Ajit Signh led Sikh army to punish Ranghers of village Nuh (Keso Ram, leader of Ranghers)	(23-5-1699)
	(b)	Kamagata Maru ship with Sikh passengers reached Vancouver (Canada).	(23-5-1914)
26 May		Publication of Sikh papers, 'Akali' and 'Parbhat', stopped by government. All the empolyees arrested and sent to jail.	(26-5-1960)
31 May		Gureayi Diwas Sri Guru Hargobind Sahib.	(Jeth Vadi 8, 18 Jeth)
1 June	(a)	Maharaja Ranjit Singh got Koh-i-Noor diamond.	(1-6-1813)
	(b)	Seventh Shaheedi Jatha left Takhat Sri Kesgarh Sahib, Sri Anandpur Sahib for Jaito.	(1-6-1924)
	(c)	Hindi and Punjabi made medium of instruction in the schools of Punjab.	(1-6-1948)
	(d)	Indian forces fired at Sri Harimander Sahib and killed 11 Sikhs.	(1-6-1984)
2 June		(Maharaja) Ranjit Singh captured Multan	(2-6-1818)
3 June		Indian army occupied the whole of the Sikh Homeland. Curfew imposed and undeclared Martial law promulgated.	(3-6-1984)
4 June	(a)	Ghallughara Day Sri Akal Takht Sahib.	(4-6-1984)
	(b)	Indian forces invaded Sachkhand Sri Harimander Sahib, Sri Darbar Sahib, Sri Amritsar and more than 36 other shrines. Thousands of Sikhs killed. All the Akali leaders arrested.	(4-6-1984)
	(c)	U.S.Congressmen condemned Indian atrocities on the Sikhs.	(4-6-1987)
5 June		Indian army's attack and killing of the Sikhs continued. Several	

Sikhs killed with their hands tied on their backs. Bomb thrown on the Sikh pilgrims after their arrest. (5-6-1984)

6 June (a) Indian forces occupied the Sikh shrines, archives, libraries, museums.Most of them were, later, set ablaze. (6-6-1984)

(b) Several thousands Sikhs marched towards Amritsar to stop sacrilege. Hundreds of Sikh marchers were shot dead. Several thousand Sikhs, including women and small children were arrested. (6-6-1984)

(c) Martyrdom Day of Sant Jarnail Singh Ji Khalsa Bhindranwale and Bhai Amrik Singh Ji. (6-6-1984)

10 June (a) Martyrdom Day of Sri Guru Arjan Dev Ji. (28 Jeth, Jeth Sudi 4)

(b) 8th Shaheedi Jatha (Group of martyrs) left Akal Takhat Sahib forJaito. (10-6-1924)

(c) The Sikhs took out huge procession at London, New York and inthe Capitals of all the major countries throughout the world to protest against attack on Sri Harimander Sahib. (10-6-1984)

11 June The Sikh soldiers left army barracks at Ramgarh to protest against the attack on Sri Harimander Sahib, Sri Darbar Sahib, under 'Operation Blue Star' and began march to Amritsar. (11-6-1984)

12 June The Sikh procession at Delhi fired at by police. Harbans Singh and three others were killed and several were injured (some of them died later). (12-6-1960)

13 June (a) "Khalsa Akhbar" launched by Professor Gurmukh Singh and Giani Jhanda Singh. (12-6-1886)

(b) Master Tara Singh became the president of Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee. (13-6-1936)

14 June Dr. Ganda Singh returned Padam Sri Award to Govt. of India as a protest against invasion of Sri Darbar Sahib by the Indian army. (14-6-1984)

■

Sri Guru Tegh Bahadur Sahib in Malwa's Bathinda District

-Dr.Kirandeep Kaur &

-Dr.Taranvir Singh Benipal

This paper delves the travels of Sri Guru Tegh Bahadur Sahib in the Malwa region's Bathinda district. This paper records the visited places such as villages, towns, wells and ponds. Moreover, the devoted Sikhs of Guru Sahib in this paper have been listed. However the main focus in this paper is to illustrate the importance of places and the events. Certain historical facts are related with this region such as Guru Nanak Dev Ji's peregrinations covered this ancient land. Sri Guru Nanak Dev Ji sojourned through this area. Sri Guru Angad Dev Ji took parkash (birth) at Sarai Naga, which lies in the Malwa region. Sri Guru Hargobind Sahib Ji visited Bhai Ki Daroli and founded new village Mehraj. Sri Guru Har Rai Ji and Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji travelled extensively through this area. Sri Guru Gobind Singh Ji travelled and stayed in the Malwa region for a long time. He prophesied this region with greenery and ample water resource which the people didn't even imagine due to the sand lands but today those things are prevailing in this region.

Sri Guru Tegh Bahadur Sahib went on long journeys to instruct the sangats in different parts of the country and proclaim far and wide the message of Sri Guru Nanak Dev Ji. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib fairly did extensive journey through Majha, Malwa and Bangar regions. He reached Malwa, visited Zira, Moga and Darauli and then sojourned in the Lakkhi Jungle, a desolate tract comprising mainly present day district of Bathinda.[1] Sri Guru Tegh Bahadur Sahib went up to Dhamdhan, from where he returned to Kiratpur. The places visited by Guru Sahib have been developed as important historical Gurdwaras now-a-day. I have listed Gurdwara Sahib in this district related to Sri Guru Nanak Dev Ji and Sri Guru Tegh Bahadur Sahib:-

Gurdwara Manji Sahib Gurusar Patshahi Nauvin and Dasvin is located at Talwandi Sabo. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib stayed here for nine days. Saroop Das

Bhalla mentions visit and short stay of ninth Guru Sahib in Talwandi Sabo.[2] Sri Guru Tegh Bahadur Sahib sat on this raised platform known as Manji Sahib. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib gave name to Damdama as Guru Ki Kashi.[3]

According to tradition Guru Sahib was received by sangat of the area, they discussed the drought problem in this area. Guru Sahib told the people of this area that this is a place where Markanda Rishi meditated for long period. Guru Sahib gave word to the people; by performing kar sewa of the sarowar will bring showers of rain. Firstly Guru Sahib brought the sand from the sarowar with His robe.[4] Guru Sahib sat under the ber tree situated near the site of sarowar. The sarowar was dug up swiftly by sangat. Guru Sahib from this place went towards Kot Dharmu, Varhe, etc.[5]

Sri Guru Gobind Singh Ji reached this place after the battle of Muktsar Sahib. This area was under the attack of famine. Sangat of this area accompanied by Bhai Dal Singh requested Guru Sahib to save this area from the famine attack. Guru Sahib replied that the sarowar which was dug during Sri Guru Tegh Bahadur Sahib's visit has not been taken care properly, how you can expect rain showers. Guru Sahib started kar sewa with digging five shields of sand out from this sarowar. Guru Sahib sat under the same ber tree on the banks of this sarowar. Guru Sahib poured vessel full of Amrit into this sarowar.

Gurdwara Tahla Sahib Patshahi Nauvin and Dasvin, place is sacred to Sri Guru Tegh Bahadur Sahib and Sri Guru Gobind Singh. This village came to be known as Tahla Sahib because of the Albergia sissoo tree related to Guru Sahib's visit. Sakhi pothi states that Sri Guru Tegh Bahadur Ji came to this place, karsewa of sarowar was initiated by Guru Sahib with sangat of Maur. There was an event organised in which sangat from different places paid visit to Guru Sahib. Guru Sahib stayed here for one month ten days.[6] Sakhi pothi and Vaisakha Singh states that Sri Guru Tegh Bahadur Ji came to this place and the Desu Chahal follower of sultania was cursed here, his wife broke the arrow given to him by Guru Sahib. He has again turned to Sultania again; due to this his clan will not grow. Maur sangat begged pardon from Guru Sahib for the wrongness done by chahal. He died of wound rot as curse given, because he did not come to Guru Sahib for pardon. But Guru Sahib blessed the Chahal clan other than Desu.[7]

Sri Guru Tegh Bahadur Sahib came and sat under Ber Tree. A copse of tahli trees and a pool of water where Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji often came from Talwandi Sabo while out for his afternoon ride. But today the tree has been cut down

only Manji Sahib remains. The wood of the same Tahla Sahib tree has been used to panel the doors.[8] Sri Guru Gobind Singh Ji visited the place once from Talwandi Sabo during the chase. The memorials raised in honour of the Guru Sahib came to be known as Gurdwara Tahla Sahib. Earlier there was no habitation on this place, now the village has grown with gram panchayat, Tahla Sahib. The square domed room in the middle of the brick paved walled compound of the Gurdwara Sahib is called Manji Sahib in which few old weapons are on display on the raised platform. The Gurdwara Sahib has management committee of the local sangat. There are two views of historians first one states that Guru Sahib visited this place from Maur Mandi whereas second states that Guru Sahib came from Talwandi Sabo. There was a pond near this place which was dug deep by Guru Sahib with sangat so that more water is collected in it for people and livestock. Bhai Kahn Singh states that Guru Sahib came here from Sabo Ki Talwandi and sat under the tahli tree (Albergia sisso).[9]

Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji came to Tahla Sahib from Maur kalan. According to tradition Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji came here with sangat (devotees) from Maur kalan dug up the pond deep with sangat. After performing the sewa Guru Sahib took bath and then sangat was given bath. When Guru Sahib sat on the manji, mai (elder Lady) from Maisar khana came to this place and served milk to Guru Sahib. Guru Sahib blessed the mai with five sons; those five sons will find five new villages respectively. All five Khanne today are on the names of five sons of mai. This area was blessed with abundance of milk. Guru Sahib did Gurbani vichaar and motivated towards Kirat. There was a huge tree it was cut down the wood was used to make four pawe (wooden poles) and chagath at Manji Sahib asthaan. The Tahla is said to be grow from the piece of tahli stick used by Guru Sahib to clean teeth. The piece planted by Guru Sahib turned to huge Tahla tree. There is another belief in people that the ber tree and well are from the time of Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Visit. Sri Guru Gobind Singh Ji came here from Damdama Sahib and rested underneath Tahla tree. Horses were also fed water here.

Gurdwara Shri Darbar Sahib Patshahi Nauvin, is located in village Maur Kalan. Maur Kalan is also called as Vadde Maur. This town was established by Mann clan Jatt named Maur. The people of this village have faith in Sikhism, were follow ers of Sri Guru Hargobind Sahib Ji. Sri Guru Tegh Bahadur had followers from this town named Nathu, Lalla, Raghu, Mirja and Assa.[10] This area is known to be the area of jungle during Guru Sahib's visit. People at night did not come out of their houses as scared of ghosts, etc. To overcome this illusion of people Guru Sahib stayed in the

open sat under the Jand tree to make the people fearless of the vampire/ghost. Gurdwara Sri Guru Tegh Bahadur Sahib, Darbar Sahib is situated on this place in the remembrance of Guru Sahib.

Sri Gur Kryo Kooch Nij Dera. Nikat Damdame Maur Vadera.
Jannd Kharo Iss Meh Jou Bhara. Kand Pattar Jutt Leh Bistara.
Baseh Pisach Issi Main Kab Ko. Gram Bikkhe Dinnas Bhae Sabh Ko.
Chaldal Lagyo Jand Tis Manhe. Satgur Baak Nefal Kem Jahi. [11]

This village is also called Dhilvari Maur to distinguish it from Maur Kalari in Bathinda district.[12] In a jhiri (thicket) about 2 km northeast of Maur, there used to be a pond, called Dulami ki Dhab, where, Sri Guru Tegh Bahadur Sahib used to come often for his afternoon ride from Dhilvari. Gurdwara Sahib was established later near this pond which came to be called Gurdwara Dulamsar Sahib.

According to tradition Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji came here from Bhikhi, Khyala. Guru Sahib stayed for forty days in this dense forest during that time. It is said that there used to be a demon on the huge Jand tree at this place. The demon was sent to Bathinda by Guru Sahib. Guru Sahib eliminated the trouble of a mother and her child by instructing them to take bath in the pond on this place. Guru Sahib gave a word, whosever takes bath for twelve sangrand in this place will get rid of the troubles.

Gurdwara Sahib Sri Datansar Sahib Patshahi nauvin is located in village Ghuman Kalan. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib came to this place when he was camped at Maur Kalan. According to tradition Guru Sahib accompanied by Sikhs came to the place of sarovar which is called Gurusar, Guru Sahib did dattan and kurla at this place also had milk.[13] Darbar Sahib is situated on very place where sangat of village Ghuman came and met Guru Sahib. This village was founded by Guru Sahib. Gurdwara Sahib is managed by Sadhu Singh and Major Singh, owns four acre land. There is a new building of Gurdwara Sahib. There is around hundred year old building on one side of the Gurdwara Sahib. Earlier there was sarowar but it was closed now planning to build one. This Gurdwara Sahib is managed by Sadhu Singh and Major Singh.

Gurdwara Sri Titarsar Sahib Patshahi Dasvin, Maiser Khana is sacred to Sri Guru Gobind Singh. This Gurdwara Sahib is one mile away from village Maiser khana.[14] Sri Guru Tegh Bahadur Sahib came to this place after the completion of Sri Anandur Sahib in samvat 1721, on way towards Sri Damdama Sahib. Sri Guru Gobind Singh Ji came to this place after the batte of Mukatsar Sahib. During Guru Sahib's

stay at Sri Damdama Sahib he went on hunt and hunted a titar (Fowl) liberated him from the cycle of birth and death, from that day this place was known as titarsar. It was subsequently called Tittarsar in the belief that the Guru Sahib had granted liberation to a tittar, partridge, here. Gurdwara Tittarsar has come up 2 km to the southeast of the village.

Gurdwara Manji Sahib is sacred to Sri Guru Tegh Bahadur Sahib. Guru Sahib halted here by the side of a small pool called Maisar. Guru Sahib had alighted from his horse, sat on the raised platform made by Sikhs under and tree. Gurdwara Sahib is constructed on this place, during construction the tree was removed from here. Guru Sahib stayed here for ten to twelve days.[15] The name of this village has come from sarowar (pond) of Devi Mai people called it 'Mai Da Sar' head of lady (mai). Sidhu clan jatt from Jaisalmer founded village near this pond and it was called Maisar Khana.[16] There was a pond where Guru Sahib halted, today the same pond has been turned to sarowar in the premises of Mandir Maiser Khana.

Gurdwara Manji Sahib Patshahi Nauvin, is located in village Dikkh. Guru Sahib started from Bhaini Bagha at night reached the middle of Ubhe and Burj Dhilwan stayed for a while then moved 5 mile on 25 Magh 1720BK sammat stayed here for three days. According to tradition a humble Sikh lady from house of Baba Balaki entreated the Guru Sahib to come and put up in his house. The Guru Sahib accepted the invitation of devoted Sikh; He was served the warm milk. Guru Sahib was blissful with his devotee's dedication, blessed his host who had served him with complete devotion.[17] The Sikh, who served Guru Sahib was childless, thereafter he had four sons Aya Sura, Aya Hamira, Aya Kapura and Aya Vira. It is said that there was bricked memorial (Manji) platform raised in honour of the Guru Sahib. Later single room Gurdwara Sahib was established on the site in 1917.[18] The Gurdwara Sahib Patshahi Nauvin, building is a square hall with a verandah on three sides. "On adjacent compound lower level is used for the Guru ka Langar and rooms for pilgrims. The Gurdwara Sahib owns ten acres of land and is affiliated to the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee. Special congregations take place on full moon days.[19]

Gurdwara Gurusar Patshahi Nauvin commemorates the visit of Sri Guru Tegh Bahadur Saib in village Dhadde. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib halted here coming from Dikkh. Guru Sahib rested here under the huge tree and horses were fed water.[20] According to tradition Guru Sahib went towards Maiserkhana from this place. Sri Guru Tegh Bahadur Sahib went towards Krod village and Barah and Gurne then went to Dhamdhan from here.[21] The Gurdwara Sahib Patshahi Nauvin is located in

south around half a kilometre away from the village Dhadde.

The old building of this Gurdwara Sahib is going to be used as museum. Gurdwara Sahib has new building and langar hall. There are ten residential rooms. There is a sarowar earlier which was on the place of new Darbar Sahib now shifted to other place. The Gurdwara Sahib is managed by a committee of the local sangat. Masya celebrated in this Gurdwara Sahib.

Conclusion

Bathinda is one of the eminent districts of Malwa Region. Historical Gurudwara's in Bathinda district marks the those places where Guru Sahib went and preached the message of almighty to treat everyone equal. Guru Sahib filled the Sikhs with the spirit of self-sacrifice towards the cause of humanity. Guru Sahib throughout their life stood against the unjust.

References

1. G.S. Talib, Guru Tegh Bahadur Martyr and Teacher, Punjabi University, Patiala, Second Edition 1996, p. 27.
2. ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ, ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਭਾਗ-੧ (ਖੰਡ-੨), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ੨੦੦੩, ਪੰ. 637.
3. Harbans Singh (Ed. In Chief), The Encyclopaedia of Sikhism (Vol. I), Punjabi University, Patiala, 2011, p. 500.
4. ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਗੁਰੁਸ਼ਬਦ ਰਤਨਾਕਰ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪਟਿਆਲਾ, ੨੦੧੧ (ਅੱਠਵੀਂ ਵਾਰ) ਪੰ. 620
5. ਗੁਰੁਸਬਦ ਰਤਨਾਕਰ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼, ਪੰ. 620
6. ਮਾਲਵਾ ਦੇਸ਼ ਰਟਣ ਦੀ ਸਾਖੀ ਪੋਥੀ, ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1950, ਪੰ. 18
7. -''ਬਚਨ ਹੋਆ: ''ਹੋਰ ਤਲਕਾ ਵਸਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਵਿਚ ਵਿਚ ਸਿਖ ਭੀ ਹੋਣਗੇ। ਹੋਈ ਤਾਂ ਐਸੀ ਹੀ ਥੀ, ਪਰ ਸਿਖ ਡਾਢੇ ਹਨ। ''ਮਾਲਵਾ ਦੇਸ਼ ਰਟਣ ਦੀ ਸਾਖੀ ਪੋਥੀ, ਪੰ. 19.
   -ਫੁਰਮਾਇਆ- ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਰਖੀ ਨ ਗਈ 'ਹੁਣ ਰੱਲਾ ਕੱਲਰ ਹੋ ਰਲਿਆ'', ਮਾਲਵਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ), ਪੰ. 90
8. ਗੁਰਧਾਮ ਦੀਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2009, ਪੰ. 218.
9. ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਗੁਰੁਸ਼ਬਦ ਰਤਨਾਕਰ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011 (ਅੱਠਵੀਂ ਵਾਰ), ਪੰ. 549
10. ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਮਾਰਗ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1997, ਪੰ. 61
11. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ, ਜਿਲਦ ਨੌਵੀਂ, ਰਾਸਿ ੧੧, ਅੰਸੂ 38-39, ਪੰ. 4119-4120
    ''ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰ ਕਰਯੋ ਕੂਚ ਨਿਜ ਡੇਰਾ। ਨਿਕਟ ਦਮਦਮੇ ਮੌੜ ਬਡੇਰਾ।

ਜੰਡ ਖਰੋ ਇਸ ਮਹਿੰ ਜੋ ਭਾਰਾ। ਕਾਂਡ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁਤਿ ਲਹਿ ਬਿਸਤਾਰਾ।
ਬਸਹਿ ਪਿਸ਼ਾਚ ਇਸੀ ਮੈਂ ਕਬਿ ਕੋ। ਗ੍ਰਾਮ ਬਿਖੈ ਦੀਨਸਿ ਭੈ ਸਭਿ ਕੋ।
ਚਲਦਲ ਲਗਯੋ ਜੰਡ ਤਿਸ ਮਾਂਹੀ। ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਕ ਨਿਫਲ ਕਿਮ ਜਾਹੀ।"

12. The Encyclopaedia of Sikhism (Vol.3), p.70.
13. Gurdwara Sahib Sri Datansar Sahib Patshahi Nauvin, Information written on board.
14. ਪੰਡਿਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਰੋਤਮ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਤੀਰਥ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਕਨਖਲ 1884, ਪੰ. 98
15. The Encyclopaedia of Sikhism (Vol.3), p. 22.
16. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਮਾਰਗ, ਪੰ. 61
17. ਮਾਲਵਾ ਦੇਸ਼ ਰਟਣ ਦੀ ਸਾਖੀ ਪੋਥੀ, ਪੰ. 12
18. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਮਾਰਗ. ਪੰ. 62
19. The Encyclopaedia of Sikhism (Vol.1), p. 583.
20. Ibid., (Vol.1), p. 563.
21. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼, ਪੰ. 114

■

Readers pay attention

Gurdwara Gazette is a religious magazine so all the readers are requested to keep this magazine with utmost respect. Instead of throwing it away after reading, please give it to another reader or deposit it in a nearby library. But please do not disrespect this religious magazine by putting it into trash. -*Editor*

Sri Guru Tegh Bahadur Ji Holy Travels to the east

*-S. Jagmohan Singh (Gill)**

Barh

Barh town divided in two parts by National Highway 31. The older section seems to be on bank of the river Ganga. This place is about 70 kilometres east from Patna. Sri Guru Tegh Bahadur ji stayed here while going towards Dacca. A Gurdwara is under the management of Takht Patna Sahib is in the old market place of Barh Bazar near Teraha More which was devastated in the 1934 earthquake. No repairing or reconstruction has been done. There is Sri Guru Granth Sahib and Janam-Sakhi of Bhai Bala. It is located just opposite to Vaisnodham Mandir and on the left is Jain Mandir. Bhai Kanahiya Singh alias Kamdahia Singh was last Granthi, now-a-days his wife Bibi Kulwant Kaur has been taking care of this Gurdwara since his demise.

Munger- Pakki Sangat

This Sangat on Belan Bazar on Pipal-Patti Road is very old and commemorates the travel of Sri Guru Tegh Bahadur Ji during his visits to Dacca and Assam. There is a bed said to be extant from Guru Ji's time. There are two hand-written, one old printed and one newly printed Sri Guru Granth Sahib. The correspondence made of Guru Tegh Bahadur with prominent Sikhs named 'Hukumnama' found in Munger describes the stay and underscores the importanceof this place in Sikh annals. There are two 'samadhis' of very early Mahants, Baba Pardeshi Ram and Baba Videshi Ram. The descendants of the Mahants are the present care-takers. There is Nishan Sahib erected at the initiative of a devout Sikh, Jagat Singh.

Bhagalpur

This is another important place where both Sri Guru Nanak Sahib and Sri Guru

**Honourary Incharge, Sikh Mission Kolkata (Poorvi Bharat), Dharam Parchar Committee, (SGPC) Sri Amritsar. (Mob: 9831059675)*

Tegh Bahadur ji stayed in the course of their tour towards the east. Two places worth mentioning are as follows-

Gurdwara Bari Sangat

Bari Sangat, said to be oldest is in Naya Bazar, Mahant Narayan Das Lane (Mohan Press Galli) commemorates the travel of ninth Sri Guru Tegh Bahadur Sahib. Mahant Narayan Das was one of the Mahants about a hundred years ago.

Gurdwara Sri Guru Tegh Bahadur Ji Bari Sangat is on right side of 'Burha-Nath Ghat' of the river Ganga on 'Sakhi-Chand Ghat'. Sri Guru Tegh Bahadur is said to have stayed here while going further east.

Chotti Sangat

This is a very important site in Jogsar Mohalla near Burhanath Mandir on the banks of river Ganga. This is a very old Sangat said to be connected to the travels of Sri Guru Tegh Bahadur Ji. The descendants of the Mahants can remember quite a few Mahants chronologically. There is an old hand-written Sri Guru Granth Sahib kept with due respect and sanctity.

Kantnagar

Guru Tegh Bahadur's Visit of Kantnagar - After one and a half century of Sri Sri Guru Nanak Dev ji's travels, Sri Guru Tegh Bahadur ji again visited this part of India, obviously to rekindle the spirit of Sikhism. Where-ever the Ninth Guru went he advised his followers to organize themselves into congregational circles and follow the tenets of Sikhism with religious zeal. In 1666 Sri Guru Tegh Bahadur ji arrived at the settlement of Kantnagar. Here he stayed for a few days and preached the message of Sikhism among the people. Devotees came in large numbers and joined the congregation. At that time a good number of people who embraced his faith were subsequently came to be known as Nanak Panthis.Kantnagar was a big and prosperous village. It is said that thirty-six watchmen (chowkidars) used to keep round-the-clock vigil in this village. Situated on the left bank of the Ganga it was an important river port at that time. After continuous floods, about hundred and fifty years ago the place was went under waters. The Sikhs brought out Sri Guru Granth Sahib and established a new Gurdwara in safer place called Laxmipur in memory of Sri Guru Tegh Bahadur ji's visit.

As you enter through a huge gate built in memory of Guru Tegh Bahadur in

Laxmipur, you are immediately struck by its serenity and calmness besides the imprints of Sikhism all around. One cannot fail to notice a vibrant village life which is steeped in a unique kind of history, culture and heritage. Compared to other parts of rural Bihar, it is an affluent settlement with an impressive presence of Sikhs.

Rajmahal

"Rajmahal Bhanu Behal Bhau Bhagat Gurmat Man Bhani, Sanmukh Sodhi Badli Seth Gopale Gurmat Jaani".

As per the above line of Vaars of Bhai Gurdas ji, the prominent Sikhs during the time of Sri Guru Hargobind, Bhanu Behal, Badli Sodhi and Seth Gopal of Rajmahal were well acquainted with the thoughts of the Gurus and were great devotees of the Guru. This shows the importance of Sikhs of Rajmahal. Historically, it was a very important place in the medieval period, and was well connected with Patna and Dacca.

The town is on the banks of the river Ganga, bordering Bengal and Bihar (now Jharkhand). In 1576, the Battle of Rajmahal was fought between Mughal Emperor, Akbar and Sultan of Bengal, Daud Khan of Karani Dynasty. Daud Khan was captured and later executed by the Mughals. Later, after the conquest of Odisha in 1592, Raja Man Singh I, Mughal governor of Bengal Subah, came to Rajmahal. He chose the site for his capital in 1595-96 because of its strategic command of the Teliagarhi Pass and the river.

In 1608, the capital of Bengal was transferred to Dacca (now Dhaka, Bangladesh). Raja Man Singh also renamed Rajmahal as 'Akbarnagar' as a tribute to Emperor Akbar and also constructed palaces, gardens and mosques on behalf of Mughal rulers. In 1639, Rajmahal regained its glory and was once more made the capital of Bengal by Shah Shuja, governor of Bengal Subah and second son of Emperor Shah Jahan. It continued as the seat of the Mughal Viceroy up to 1660 and a mint town till 1661.

Malda and Makhsudabad

Sri Guru Tegh Bahadur Ji visited both the places while moving farther east to Dacca. Both were very famous towns thriving on silk and cotton industry. Traders from all over the world thronged these places. A Gurdwara is situated in the Sarbari area of old part of Malda town, situated on the confluence of the Mahananda and

Kalindi rivers. Malda was the capital of Bengal and known as Goud,in the early medieval times. It is diagonally opposite to Rajmahal.

Makshudabad is on the banks of the river Bhagirathi. Owing to it its strategic location it became the capital of Subah Bengal being shifted, from Dacca during the term of Murshid Quli Khan in the early 18th century and name of the town was changed to Murshidabad. There was a Gurdwararun by Udasi saints, but now it doesn't exist.

Dacca

"Chaale Sanmukh Desh Bangale, Dundabhi Baaje Shabd Vishale".

In "Suraj Prakash" Bhai Santokh Singh writes "When Guru Ji starts from Patna to Dacca, passing big towns on the river Ganga like Munger, Bhagalpur loud sound of 'nagaara' (drums) was made in the respect of Guruji".

In 1666 AD Sri Guru Tegh Bahadur Ji visited Dacca, among the most prosperous of South Asian provinces. Bengal was a magnet for traders from Britain in 17th century under the Mughal Governor Shaista Khan. Guru Ji was accorded a warm and rousing welcome by the local Sangat as well as the influential Nawab Saishta Khan, brother of Empress Mumtaz Mahal, wife of Shah Jahan. The areas like Sangat-tolla where Sri Guru Tegh Bahadur Ji is said to have stayed during his prolonged visit were exclusive Sikh Mohallas. During this visit of Sri Guru Tegh Bahadur ji the Sangat of Dacca was called Hazuri Sangat. Bhai Natha and Bulaki Das made arrangements for the stay of the Ninth Master, during this visit between1666 and 1670 approximately with some breaks for visiting other places.

As per the census report of 1830 the number of Sikhs (they all were Khatris) was around 1100 out of 32,000 Hindus. In the mid-19th century eminent Sikh chronicler, Giani Gian Singh, stayed in Dacca for about seventeen months researching on Sikhism of Dacca and East India. In his account, "Twarikh Guru Khalsa", he gives a foot note on Dacca. He states that local Sikhs were very much pleased with him owing to his missionary and dedicated zeal for the cause of Sikhism. They offered him their daughters and settle there for the benefit of local Sikhs. Giani ji of course declined, as he had taken upon himself the mission of his life to spread Sikhism. There was a big house at No 14 Shreesh Das Lane at Sangat Tolla of Bangla Bazar. This was known as 'Sikher Bari' which means the House of Sikhs. Sri Guru

Tegh Bahadur ji made it his residence-cum-preaching centre during his long stay at Dacca. In those days a Portuguese company also existed at SangatTolla area. It was mostly inhabited by Sikh Sangat staying in many houses of this locality even before Independence.

The Sikhs of Dacca were well connected with the Sikhs of East India, especially Patna Sahib. Patna Sahib's private retinue of army was sent to Dacca many times on various missions. One Sikh, named Bhai Mohan Singh, was appointed Diwan of Chittagong in the second quarter of 18th century during the reign of Nawab Murshid Quli Khan. Noted Historian, Dr Tirlochan Singh, observed, "Diwan Mohan Singh was no less a pious Sikh than a brave soldier and an able administrator. He made good opportunity and established more than a dozen of Sangats within his jurisdiction and attached Jagirs to one and all of them".

Eastern Bengal District Gazetteers by B.C. Allen, published in the early 20th century, give some description of the Guru's visit to Dacca and about the Sikhs, "Sri Guru Tegh Bahadur ji visited Dacca, and there is a Sikh temple at Shujatpur near the Ramna. The Sangat at Sangat tolla close to Sutrapur is now the chief place of worship but pious Sikhs still visit the ruins at Jafarabad where there is a well whose waters are thought to have curative powers".

Importance of Dacca for the Sikhs dates back to the visit of Sri Guru Nanak Dev ji in his first Udasi to spread the message of truth, righteousness and other human values to live on this earth peacefully. The Sangat of Dacca was illuminated by his effulgent message. Many places are said to be linked with the Guru's tour and wells were sunk to provide fresh drinking water to his followers and common people alike. It is said that the colour of water changed thrice in a day and local Bengalis treated it with pious belief that Thakur Nanak (they address Sri Guru Nanak Sahib in their local term) was there in this well. This was called as Barchha Sahib as per Bhai Dhanna Singh Chahal who visited Dacca in the 1930s. There were some lores relating to Sri Guru Nanak Sahib's visit and his drawing drinking water by piercing a spear in the ground. This is now extinct. One Gurdwara, said to have been visited by Sri Guru Nanak Dev ji, is at Ramna and is called Nanak Shahi Gurdwara. It is near the race course. It was earlier known as 'Nanak Ka Chapra' i.e. shelter of Nanak. Sri Guru Nanak Sahib rested here. Some part of the land of this Gurdwara was later

acquired for the construction of Dacca University. Baba Gurditta (eldest son of the Sixth Master Sri Guru Hargobind Sahib), head of Udasi sect sent the noted missionary, Baba Almast (head of one of the Dhuans) to Eastern India including Dacca, to trace the places of Guru Nanak's visit and propagate the tenets of Sri Guru Granth Sahib. After him Bhai Natha was in charge of Bengal's Sangat. He initiated the construction of Nanak Shahi Sangat.

While Sri Guru Tegh Bahadur ji, was at Dacca, the Sangat of nearby areas frequently requested Guru ji to visit their places. So he started his tour to Jayantia hills, Shylet and then to Shaistaganj, Comilla, Lakhsham, Daulatganj Sitakund, Hath Hazari and onward to Chittagong and the sea-port of Sondip. He came back to Dacca after meeting the Sangat of Bengal from Noakhali, Chandpur and Narainganj. The purpose of his visit was to renew the ties with the Sangats already established by Sri Guru Nanak Dev ji and further strengthened by Sri Guru Amardas ji and respected Udasi missionaries. The effect of the Guru's tour was miraculous and a big number of Sangats came up in Bengal. These Sikhs were always ready to perform any type of Sewa: from monetary assistance to manual labour and whenever there was a call from Sri Guru Gobind Singh ji later on in the hours of struggle against the oppression of the Mughal rulers. There is a Gurdwara Sangat Suthra Shahi at Urdu Bazaar and another one on English Road in Dacca. Nawab Shaista Khan awarded jagirs to Gurdwara Sangat Tolla and Gurdwara Nanak Shahi in Dacca after the visit of Sri Guru Tegh Bahadur Ji. Dr Tirlochan Singh who quoted from," Topography and Statistics of Dacca 1840 AD", by James Taylor, confirms the presence of twelve Sangats beside the institution and places of other religion. Dr Tirlochan Singh visited Dacca in 1959 and tried to bring to the notice of the administration the misuse of Sikh shrines by some unscrupulous people. It is there in his invaluable work on the life of Sri Guru Tegh Bahadur Ji.

Different places of Assam

Sri Guru Tegh Bahadur ji reached Kamrupand preached among the people for some time. Here, he also brought a compromise between the forces of Raja Ram Singh, a Kshatriya general of Aurangzeb (who had led expedition against Assam), and the local Ahom ruler as a true saint should have done. Towards the close of 1668, they set out for Assam, crossed the Brahmaputra and reached Dhubri, which

had also been visited by Sri Guru Nanak Sahib during his travels in eastern India. Sri Guru Tegh Bahadur ji marked out the spot where the First Guru had sat. People thronged to see him. Guru Tegh Bahadur travelled to many places like Rangamati, Kamakhya to as far as Hajo.After some time, Guru Ji went back to Dacca in April or May, 1670.

Return Journey from Dacca

In Dacca Sri Guru Tegh Bahadur ji got royal reception. Guru Ji informed the Sangat of his going back. Guru Ji appointed Bhai Natha as chief missionary of Bengal and Bulaki Das as Masand of Dacca region. The homeward journey began in 1670 amidst a very elaborate farewell in a fitting manner. Sangat from many parts came to bid farewell with moist eyes. This journey was faster than the outward journey. The change in Aurangzeb's religious policy to the detriment of non-Muslims, caused considerable concern to Sri Guru Tegh Bahadur ji. He now wanted to be by the side of his people. The longest halt was at Patna where the Guru rejoined his family and saw for the first time his son, Gobind Rai. The span of the stay in Patna on return journey varies in opinion of different researchers. Then Guru Ji moved towards Punjab visiting different places already discussed in the beginning.

A note on Jaunpur

Jaunpur is situated on the banks of the river Gomti. The Gomti, also known as Vashisti, originates from the lake of Pilibhit of Shahjahanpur and touches Kheri, Lucknow, and Jaunpur flowing about eight hundred kilometres before meeting the river Ganga in Saidpur. Sri Guru Nanak Dev ji visited Jaunpur during his first Udasi from Varanasi and then moved to further east. Few old Sikh families stay at Jaunpur with an old Gurdwara named Mirdang Wali Sangat in memory of Ninth Sri GuruTegh Bahadur Ji. This place was said to be the residence of Bhai Gurbakhs Ji. The Guru Granth Sahib is seated here in a commodious rectangular hall. A platform built inside a separate small room represents the Tap Asthan. Near this and the beside river, there is narrow well and a ruined hut. About two acres of land is shown in the name of Gurdwara Bari Sangat under revenue village of Chachakpur. This Sangat is said to be established by one of the prominent early Sikh missionaries, Bhai Gurdas Ji under the patronage of sixth master Sri Guru Hargobind Sahib. This place is on the eastern side of the Gomti river.

Sri Guru Tegh Bahadur ji, along with large group of Sangat, visited Varanasi while coming from Allahabad and Mirzapur and stayed there for some time. News of Guru Ji's visit spread to all nearby areas. This was followed by large number of Sangat visiting him and paying tributes. The Sangat of Jaunpur visited under the supervision of Bhai Gurbaksh Masand with large offerings. They listened to Guru's kirtan with utmost devotion. Guru Ji was so pleased that he blessed them and gifted Bhai Gurbaksh a 'Mirdang' (ancient Indian percussion instrument). From that time the Gurdwara became famous as "Mirdang Wali Sangat". Again, Guru Ji, while returning to Anandpur Sahib from his entourage of the east from Patna via Arrah, Chapra and Buxar, made a stay at Jaunpur'sMirdang Wali Sangat for five days. He blessed the masses of this area under leadership of Bhai Gurbaksh.

After touching few more places Sri Guru Tegh Bahadur ji moved to Punjab, thus concluding the great holy travels of east India. Later on his supreme sacrifice infused a new spirit of bravery and valour and became the most distinctive feature of his successor, tenth Master Sri Guru Gobind Singh ji.

CONCLUSION

Wherever Sri Guru Tegh Bahadur ji went, a huge mass fell into his following. These people in Uttar Pradesh, Bihar, West Bengal, Jharkhand, Assam, Odisha and Bangladesh constitute a very vital historical and spiritual component of the mainstream Sikhism. They might have been in these far away places for over three centuries in complete isolation from the fountain head, i.e., the Akal Takht Sahib, but they have retained their distinct culture in a different social milieu while adapting and adjusting to the local ones in a most syncretic manner. We have celebrated 350thParkash-Purab of Sri Guru Gobind Singh ji and then 550thParkash-Purab of Sri Guru Nanak Dev ji and the 400th Parkash-Purab of Sri Guru Tegh Bahadur ji in 2021. But never celebrated the great holy tours of our great Gurus, firstly the 500th anniversary of Sri Guru Nanak Dev ji's first Udasi and secondly 350th year of holy travels of Sri Guru Tegh Bahadur ji towards East India. Both these occasions were also important for the Sikhs of this region in terms of our glorious legacy. We should embrace these distant people with the warmth of love of a brother and commit ourselves to their well-being in all manners possible. There should be a tie-up between Patna Sahib, the undoubted second most important citadel of our religion, and various Gurdwaras

of historical importance in the States mentioned above and Bangladesh since they constitute important sign posts in the journey of Sri Guru Nanak Sahib some five hundred years ago, and later hallowed by the presence of Sri Guru Tegh Bahadur Ji and Sri Guru Gobind Singh Ji. I would make particular mention of Benaras, Nizamabad, Allahabad in eastern Uttar Pradesh; Rajgir, Sasaram, Gaya, Kedli Chatti, Laxmipur, Maheshwa (Katihar) and Halhalia (Araria) in Bihar; Dhubri and Naogaon in Assam; Dhaka, Chittagong, Rongpur, Dinajpur and Mymensingh in Bangladesh, Malda, Kolkata, Bishnupur and Chandrakona in West Bengal and Bhadrak, Cuttack and Puri in Odisha.

At many places new Gurdwara buildings are to be established for congregations. The older ones in dilapidated conditions are to be restored and maintained. The motive should be to make the Sikh brotherhood aware of their historic relationship. The historic bonding should be preserved. There is large scope for development of Sikhism in Bihar and other places of Eastern India as well. mic

■

Appeal

The devotees are requested to bring the Pavan Birs of Sri Guru Granth Sahib (Old ones for Sanskar) to Sri Guru Granth Sahib Bhawan, Gurdwara Ramsar Sahib complex near Gurdwara Shaheed Ganj Baba Deep Singh Ji 'Shaheed' Sri Amritsar Sahib only instead of Sri Akal Takhat Sahib. This has been decided to facilitate the Sangat for the Holy Sri Guru Granth Sahib (Newly published) are available at the same venue.

-Guru Panth Da Das-

Secretary,

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee,

Sri Amritsar Sahib

The Sikh Educational Conferences (1908-1915)

Issues and Critique as discussed in Presidential Addresses

-S. Tejinder Singh*

With the consolidation of British Empire throughout subcontinent by mid nineteenth century and the introduction of laws and policies for administration of Indian territories, an impact on complex Indian society marked by fault lines of religion and caste was made. For the first time, historians assert, an alien civilization impinged upon every detail of Indian life, changed its patterns and created new values. The last quarter of nineteenth century witnessed the social and political developments on communal lines which kindled the revivalism and reformism of religious traditions. To secure the goodwill of government for welfare of their respective communities, community leaders related to reformist movements generally maintained cordial relations with colonial rulers. They perceived their contemporary socio-political circumstances as existential threat to unique religious identity and politico-economic progress of their co-religionists. To steer the community affairs out of socio-religious quandary and to retain the faith-based ethos among fellow religious practitioners in pristine form, community leaders initiated the movements with all-out effort to revive the traditional spirit of religiosity.

Education emerged as fundamental tool for revivalist and reformist movements to address the misconceptions and disbeliefs considered to have inflicted the vulnerable mentality of masses and made them poor in original belief and practices of faith. Proselytizing activities of Christian missionaries and advent of western education under British education system challenged age old religious traditions in second half of nineteenth century. Efforts by movements of different faiths to assert one ideology as unique and superior to others was instrumental in forming complicated socio-religious milieu. The Sikh Educational Conferences holds an important place in

*Research Scholar, Guru Nanak Studies Department GNDU, Amritsar. Mob- 9888444802

accounts of Sikh revivalism of twentieth century. The Sikh Educational Conference founded in 1908 was a logical outcome of the re-awakening that had come upon the Sikhs during the closing decades of the 19th and the opening decade of the 20th century. The intelligentsia and leaders of community gathered annually to discuss the state of educational affairs of community and form a policy for future. It aimed at enlightening the people and making the synthesis of the best of the western education and the best of Indian education with religious flavor in it, apart from stressing the importance of Primary education the conference explored the defects and shortcomings of the secondary, collegiate and University education and aimed at its amelioration. It played a critical role in spreading modern education among Sikh men and women and provided a forum for debate and discussion on the various social and cultural issues confronting the community. It was a significant factor in stimulating awareness among the Sikhs of India and laid the foundation for the progress and prosperity of the community through education, social enlightenment and political awareness.

Situation of Sikh community, particularly in educational affairs in early twentieth century is well understood by studying the presidential addresses of the Sikh Educational Conferences. The role played by community leaders to promote education for amelioration of community exhibits leadership and pragmatism. They maintained cordial relations with colonial masters for cooperation and support in their initiatives. The presidential addresses provide us with the insights of contemporary issues of Sikh community such as degradation in religious life, backwardness and illiteracy which according to them was leading to waning of religious ethos and causing the distinct identity of Sikhs to slip into the shackles of quandary. This paper attempts to delve into presidential addresses of Conferences held from 1908 to 1915 to ascertain the vision of Sikh intelligentsia and critique of British education system as discussed in these annual events. In the eloquent presidential addresses of The Sikh Educational Conferences, education and its importance were emphasized in religious context and history. It was well understood by the far-sighted leaders that education can transform the character of future generations and enlighten masses about the universal brotherhood among people of different religions. Education was underlined as major concern for development of community. President of the second Sikh Educational Conference held in 1909, Sardar Joginder Singh stated:

"Sada bhavikhat os vidya de nirbhar rakhda hai jo asin apni santan nu deni

hai …vidya da masla att zaroori masla hai, arr jis tarike nal asan hun is nu sambalna hai, osse nal sadi aun vali santan de aachran ne palta khana hai."

Presidents stated the importance of education in human life and that how Sikhism advocates the education for an ideal living. It was observed that 'Panthic' life among the Sikhs had downgraded as many got indulged in worldly affairs so deeply that they began to deviate from the teachings of 'Satguru' and started to live a self-centered life. Sikh ethos and their benefit to society, especially to downtrodden were discussed. Unique identity of Sikh Philosophy and way of life was emphasized for brighter future of individuals and society in subcontinent. Characteristic principles of Sikhism such as wellbeing of all humans, universal brotherhood, spiritual life, harbinger of hope of deprived and destitute, unifier of various sects, monotheism, secularism etc. were presented as panacea to malaise in society. It was stated in presidential address of second Sikh Educational Conference that: *"Sikh dharam gareeb kangal di aas da nakk banaunda hai, aularh bhatke nu dilasa te thand paunda hai. Zakhmi te fatte dil nu taraut denda hai, bhaicharak niyan vele eh manukh vich insaaf te manukhi timi, vich adal da jhanda khara karda hai."*

It was highlighted in Presidential addresses of the Sikh Educational Conferences that Sikh philosophy and history are embedded with spiritual and moral values to enlighten the lives of disciples. The relation of 'Sikh and Guru' (as being of disciple and master) has been wholly dependent on the education that Guru imparts to Sikh. Presidents stated the educational heritage of Sikhs by citing the verses of Gurbani, that the life of Sikh is enshrined spiritually and morally with the direction of Guru's teachings and commandments. Education was described as a leader who uplifts humans to higher level of consciousness. Leaders emphasized that the Sikhs have religious duty to be educated by Guru to be a true human being, one who is enlightened not only for worldly affairs but also for the spiritual unity with God. They highlighted that object of education should be self-sustenance, mental health, and success for goal of life. Sikh intelligentsia was far sighted and determined that the educational affairs should be handled responsibly to ameliorate community and make them good responsible citizens.

In meetings of Sikh Educational Conferences, Sikh history and principles were well presented to realize the importance of rich history, spiritual philosophy and unique religious identity. ThePresidents of the Sikh Educational Conferences stated in their address that the Sikhs are enough fortunate that their great Gurus have imbibed

in them the perfect sense of life conduct, both practical and spiritual. Commenting on the condition of Sikh community, it was said that they are in religious bankruptcy only because they have deviated from the path shown by great Gurus. The fundamental Sikh principle of belief in omnipresent and omnipotent God was realized as straightforward belief which discounts the complexity of various religious traditions and notions. They specified importance of education underlining religious connotations with references from Sikh scriptures. It was emphasized that object of education is to attain knowledge and its use to create power for development. The president of second Sikh Educational Conference claimed that first practice of mass education is done by Sikh Gurus which revolutionized the social outlook: *"Sab ton pehli ar ikko koshish aam parchar vidya di sade satguran valon hi hoi hai."*

Analyzing comparatively with Hindus and Muslims, the Sikh leaders found that Sikhs were laggard in education and government jobs. Importance of "Sewa" (service) was mentioned as an inherent virtue of Sikhism and it is with great fortune that one receives the opportunity to serve his community and Guru. Presidents expressed gratitude and humbleness to 'Guru' and community that they had received responsibility to be president of Educational Conferences. The Chief Khalsa Diwan dominated the Sikh politics in the first two decades of the twentieth century. To safeguard political rights of Sikhs and to represent them to the government were among the objectives listed in the booklet entitled Rules and Regulations of Chief Khalsa Diwan. The British officials received the memorials and deputations send by the Chief Khalsa Diwan on behalf of the community. The officials also nominated the Diwan leaders on the government bodies like Governor's council and legislative council. The Presidents of Sikh Educational Conference expressed pragmatism about their relationship with British government and they considered association of Khalsa with British as a great favor of divine providence. The contribution of Sikh men in British army and their recognition as brave and loyal to British interests made community leaders proud and they called it most favorable circumstances for community to prosper and achieve monetary favors for educational welfare of the community. The president of second Sikh Educational Conference, Joginder Singh stated:

" Angrezi jhande hethan asan sari dunya vich dil khol ke lahu dollya hai, kaun keh sakda hai ke khud angrezan de ghar, england nu bachaun layi asin angrezan nal modey nal moda joehke nahin khadovange...akal purakh de kam jisne england

te bharat varsh da sanyog mel ditta hai kise khas mantav layi ho rahe han."

The Sikh leaders associated with the Sikh Educational Conference expressed confidence that under the auspices of British rule, the community can progress conveniently. They expressed gratefulness to British government for favoring community in its endeavors to prosper. The activities of extremists Sikhs for independence from Britishers were condemned by President of eighth Sikh Educational Conference held in 1915 at Firozpur. He stated that perpetrators of the attacks on Britishers can't be true Sikhs and they had caused damage to the rapport of Sikh community among Britishers as 'Singh' is prefixed with their names. He calls them stupid and gullible who were deprived of Sikh values and in company of ill minded persons in Canada and did the deeds of violence and anarchy.

"Mainu param shok hai ke pichhle kuj k mahineyan ton kayi besamaj layi lag purkhan ne canada aadik deshan vich khotte purshan da kusang karke bahut aayogya te fasadi kam kite han, eh lok nam matar sikh bhaven hon par asal vich sikh dharam da lesh vi ehna vich nahin ate na hi sikhan di koi hamdardi ya pyar hi ehna nal hai ..."

President Diwan Leela Ram Ji of the Sixth Sikh Educational Conference in 1913 stated that before any other matter he would like to request that we should express loyalty to British government in Delhi. He expressed utter sadness and devastation about assassination attempt on then viceroy Lord Hardinge and stressed that Sikhs are determined that community would progress and develop only under the flag of British government. *"Sanu sikhan nu nischahaikeasansarkarangrezi de jhandeheth hi tarakkiteunnatikarnihai, asinanarchistan de apradh nu jo kepachamdeshan ton hindustanvichayahaibadinafratnaltakkdehan."*

The Presidents of Sikh Educational Conferences proudly stated that bravery and fidelity are virtues of 'Khalsa' being demonstrated in service of British. The cordial relations between British Indian government and Sikh leaders exhibited in the presidential addresses of Conferences underlines an important objective to make efforts for securing assistance and aid applicable to private schools from government educational department. President of the eighth Sikh Educational Conference, Sant Attar Singh Ji Mastuana expressed happiness that Khalsa is serving British with courage and dedication in France and Egypt. He said that in Europe, people have witnessed the valor and audacity of Sikhs in World War II as they defeated German forces on several battle fields.

Sikh leaders criticized the education system introduced by British in India as they observed that it promotes only material sciences and empirical knowledge but lacks in religious education. The schools and colleges run by the government made no provision for religious education of any kind because it pursued a policy of neutrality in such matters. Ethical, spiritual and moral aspects of education held utmost importance in Indian educational traditions. In the seventh Sikh Educational Conference held in 1914, President Balwant Singh Ji condemned the government education system as flawed and non-productive which lacks practical aspect of applied education. He stated that British Indian government is concerned about the Indianization of education as they need cheap Indian workers to run administration and Indian graduates consider government jobs as their goal rather than building intellectual capabilities. Condemning the prevailing system of education, the President of second Sikh Educational Conference said that the reason for dooming India is that the education has become a prerogative of selected class.

"jadon vidya ikk khas jamat di jayedad bann gayi tadon hi hindustan di tabahi shuru ho gayi."

It was well understood that the society divided by caste system and priestly hegemony shaping religious and social norms led to education deprived large section of society perpetuating social evils and superstitions. It is evident from the addresses of Presidents of the Sikh Educational Conferences that they critically observed the limitations of British education system. They found that values and character typically attributed to educated individuals were hardly reflected in graduates. President of the third Sikh Educational Conference, Kanwar Daljit Singh presented the chronology of the events that marked the discourse of educational policy of British government in India. He said that the uprising of 1857 impacted British education policy to be more inclusive. English learners were considered loyal to government as most educated people opposed the rebellion which emerged as serious threat to colonial rule in India. British government, considering the colonial interests and Indian society, expedited the actions for spread of education in India by establishing universities. President of third conference highlighted that British government introduced education in India with main intention to prepare Indians for clerical jobs to facilitate their imperialistic interests. Government considered fundamentalist and superstitious mindset of Indian masses as threat for British rule, so education was necessary for awareness and new perspectives among Indians. The neglect of primary education

in government schools was stressed as one of the major limitations of government education policy and the issue of inappropriate syllabus for primary and middle grades was also highlighted. In their addresses, Presidents criticized the higher education system and said that British model of university education brought in India is not as impactful as in England. Sikh leaders analyzed the education system and found that crucial factors such as medium of instruction and societal mindset were not considered while formulating the educational policy and consequently intellectual capabilities were hardly noticeable in educated Indians.

The leaders of Sikh community were aware about the importance of vocational education and skills in new world of modernization and industrialization introduced by colonial state. They wanted their community to learn modern scientific education and vocational skills to progress socially and economically. The growing problem of unemployment compelled the Conference to make provisions for commercial, technical, agricultural and professional schools and colleges. Presidents of the Sikh Educational Conferences condemned colonial economic policies for destroying traditional handicrafts and artistry. Discussing two types of education: pure and applied, President of the seventh Sikh Educational Conference, Sardar Balwant Singh condemned the education standards of British India by stating that the applied education and vocational skills are absent in India. He mentioned that Japan and Germany are making great strides in science and technology and becoming advanced economies with applied education.

The medium of instruction was one of the major problems observed by Sikh intellectuals in government education policy. The Sikh Education Conference paid much attention towards the method of instruction which was rotten to the core. Sardar Joginder Singh, President of second Sikh Educational Conference stated that 'Urdu', which eventually became language used in school systems of Punjab was an inappropriate medium of instruction and responsible for poor learning of students. Students had to struggle a lot to understand subjects in foreign languages which were considered as barrier for students of Punjab. It was emphasized that conservation of folklore, literature, traditional songs etc. could only be done by giving importance to mother tongue Punjabi otherwise priceless cultural treasure would be lost. Addressing the Sixth Sikh Educational Conference, President Diwan Leela Ram Ji said that all Sikhs, Hindus, and Muslims should collectively work for betterment and promotion of mother tongue Punjabi as the government collect taxes for education

from Punjabi landlords. It was realized that knowledge of Punjabi language and Gurmukhi script is must for Sikhs to read and understand scriptures so that superstitions and fake rituals could be segregated from principles and teachings of Sikhism. Presidents of the Sikh Educational Conferences suggested measures to promote Punjabi as primary language for medium of instruction in educational institutions. All Sikh institutions were required to teach Punjabi as one of the subjects of the curriculum. The DPI of the province was repeatedly requested to encourage the teaching of this language in all government schools and colleges under his control.

The Presidential addresses of initial Sikh Educational Conferences illustrates the resolve of intelligentsia and landlords of Sikh community to create mass awareness about education and its necessity to emancipate the co-religionists from the socio-religious conundrum. Community leaders got together annually to discuss and frame a policy to spread education among the Sikhs. They had a strategic sense of the role of education to sail the community safely through the tumultuous waves of illiteracy, apostasy and backwardness. Presidents defined the education as the one of intrinsic virtue of Sikhism as being a Sikh means 'learner' whose spiritual and moral life is enlightened by Gurbani. They highlighted in their addresses the rich value-based traditional education that Sikhs are fortunate to be blessed with grace of Gurus. The comparisons done with other religious communities in terms of literacy and employment demonstrated the competitive character underpinning revivalist movements in framework of British rule. The critical evaluation of 'Foreign Languages' as medium of instruction and part of curriculum in Punjab reveals the rationale for stymied cognition of students. Need of Punjabi language as medium of instruction at least at primary level was stressed logically for better understanding of students and in larger interest of Punjab folklore. Speakers at the Sikh Educational Conferences cherished the relationship of British and Sikh community citing the valor and determination of Sikh army men in overseas British expeditions. Their admiration for colonial masters signifies the pragmatic political approach to be in good books of rulers for amelioration of community. However, the blatant criticism and pointing out drawbacks of government education system in the presidential addresses of conferences marks the seriousness of leaders in formulating educational affairs of community. Religious education, Women education, vocational skills, agricultural techniques etc. were important topics of consideration in conferences as far-sighted intellectuals had vision of holistically progressed community.

CONCLUSION

The presidential addresses of Sikh Educational Conferences from initial phase of 1908 to 1915 forms a primary historical source for conditions and challenges that the Sikh community was engulfed with. The determination and resolve of Sikh intelligentsia to revive the pristine spirit of Sikhism among community, introduce them to western education and to bring them at par with fellow communities in Imperialistic British rule is evident from the impressive and educating addresses of Presidents. It is with the efforts of community leaders that the Sikh Educational Conferences within the few years of inception had a remarkable impact on educational progress of community.

■

ਸੇਵਾ

ਸੇਵਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਉੱਘਾ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਮਾਤ੍ਰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਰੂਪ ਇਸ ਦੇ ਇਹ ਹਨ- ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਝਾੜੂ, ਲੇਪਣ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਪੱਖੇ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਜੋੜੇ ਝਾੜਨਾ ਆਦਿ।

(ੳ) ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ - ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਭਾਵ ਹਨ : ਇਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਸਿਖਾਉਣਾ, ਦੂਜਾ, ਊਚ-ਨੀਚ, ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਭਰਮ ਮਿਟਾਉਣਾ।

(ਅ) ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਊਚ-ਨੀਚ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਾਤ ਜਾਂ ਵਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਛਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਿਠਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼, ਵਰਣ, ਜ਼ਾਤ ਜਾਂ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਹਾਂ, ਇਕ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਛਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ, ਪੰਨਾ 26)

SGPC NEWS

QR code to be printed on holy Saroops from now onwards: Harjinder Singh Dhami

Three Sarais of Sachkhand Sri Harmandar Sahib to be extended by two more floors

Several important decisions taken during SGPC executive meeting

Amritsar: The executive committee meeting of Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) was held today under the leadership of SGPC President Harjinder Singh Dhami, in which, several important decisions were taken.

Talking to the media after the meeting, SGPC President Harjinder Singh Dhami said that apart from discussing strategy to observe upcoming centenaries related to Sikh history, the executive has taken several decisions.

He said that from now onwards, the SGPC will print holy saroops (scriptures) of Sri Guru Granth Sahib with QR Code technology to list their count and other related information. He said effort will also be made to cover those holy saroops as well which are presently available in different Gurdwaras and with the Sangat at their homes.

About another decision, the SGPC President said that it has been ruled that the employees of SGPC and its related institutions can avail maximum foreign leave of two years in their entire service tenure.

Sharing another development, Harjinder Singh Dhami said that a decision has been taken to construct a big building for the Nishchay Civil Services Training Academy being run by SGPC in Chandigarh to prepare Sikh youth for UPSC (IAS, IPS, IFS), PCS and other competitive exams. He added that this building will be constructed at Gurdwara Sahib Bagh Shaheedan, Sector 44, Chandigarh and initially an amount of Rs 6.50 crore has been approved for this work.

He also said that to increase stay facility for Sangat arriving at Sachkhand Sri Harmandar Sahib, a decision has been taken to extend two floors of three Sarais (inns) each i.e. Sri Guru Arjan Dev Niwas, Sri Guru Hargobind Sahib Niwas and Mata Ganga Ji Niwas. He added that before starting this construction, the building department of SGPC will conduct an inspection of the foundation of these Sarais.

Harjinder Singh Dhami also appealed to the Sangat to surely hoist Khalsai (Sikh) flag on top of their houses as per order of Sri Akal Takht Sahib, on the occasion of 325th Khalsa Sajna Diwas. He said that although Khalsa Sajna Diwas was celebrated yesterday (on April 13), but feeling the dedication to community, every Sikh should surely keep Khalsai flag hoisted on top of their houses for the entire April month.

Present in the meeting, included SGPC President Harjinder Singh Dhami, senior vice president Harbhajan Singh Masana, junior vice president Bhai Gurbakhsh Singh Khalsa, general secretary Bhai Rajinder Singh Mehta, executive members Mohan Singh Bangi, Raghbir Singh Saharanmajra, Khushwinder Singh Bhatia, Gurpreet Singh Jhabbar, Jasmer Singh Lachhru, Indramohan Singh Lakhmirwala, Jaswant Singh Purain, Bibi Malkit Kaur Kamalpur, Bibi Hardeep Kaur Khokh, Bibi Jaspal Kaur, secretary Partap Singh, OSD Satbir Singh Dhami, additional secretary Sukhminder Singh, Kulwinder Singh Ramdas, Gurinder Singh Mathrewal, Tejinder Singh Padda, assistant secretary Gurnam Singh, Balwinder Singh Khairabad, Harbhajan Singh Vakta, XeN Sukhjinder Singh, legal adviser Amanbir Singh Siali, in-charge Azaddeep Singh, Tarsem Singh, Parjinder Singh, Gurmej Singh and others were present. April 14

Booking initiated Sikh in Italy for wearing Kirpan is against religious freedom of Sikhs: Harjinder Singh Dhami

Amritsar- The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami has strongly condemned the action of booking an initiated Sikh Gurbachan Singh for wearing Kirpan (sword) in Milan city of Italy in the recent past.

Harjinder Singh Dhami said that the Kirpan is one of the five Kakaars (symbols of faith) of Sikhs, which as per Sikh code of conduct an Amritdhari (initiated) Sikh always keeps on his body. He said that separating the Kirpan from the body of an

initiated Sikh is against the religious freedom of Sikhs.

The SGPC President said that the Constitution of their country India also gives freedom to Sikhs to wear Kirpan, therefore the Italian government should also consider Sikh concerns and give freedom to Sikhs to wear Kirpan in their country. He said that today Sikhs live in many countries of the world where they have made great achievements with their hard work and honesty. He said that even in developed countries like the United States of America, Canada and the United Kingdom, Sikhs are allowed to wear Kirpan. He also appealed to the Sikh community of Italy to strongly oppose the case registered against Gurbachan Singh and to communicate the entire information of his case to the SGPC.

Harjinder Singh Dhami said that in order to get this case cancelled, the Ambassador of Italy in India and the Ministry of External Affairs of India will also be written to express strong objection and information about the rights of Sikhs and the importance of Kirpan will be sent. He also appealed to Indian Minister of External Affairs Dr. S Jaishankar to get the case of Gurbachan Singh cancelled by negotiating with the Italian government. April 21

Uttarakhand government should not harass management committee of Gurdwara Sri Nanakmatta Sahib: Harjinder Singh Dhami

After letter from Gurdwara Committee to SGPC, Advocate Dhami appeals Uttarakhand Chief Minister

Amritsar- The President of Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Advocate Harjinder Singh Dhami, taking notice of the harassment of the local Gurdwara management committee in the murder case of Baba Tarsem Singh at Gurdwara Sri Nanakmatta Sahib, has appealed to Chief Minister (CM) of Uttarakhand, Pushkar Singh Dhami, to stop the harassment of Gurdwara committee by the police administration and to understand the sentiments of Sikhs.

He said that the murder of Baba Tarsem Singh is certainly painful, but it is not right to target the President of the elected Gurdwara committee and the gurdwara management in this case. He asked the Uttarakhand CM to stop the actions of the police administration to harass and disturb the management committee of the historical

Gurdwara Nanakmatta Sahib.

The SGPC President said that the majority of the members of the management committee of Gurdwara Sri Nanakmatta Sahib have jointly written a letter to the SGPC and expressed their apprehension that the government is trying to take control of the management of the Gurdwara Sahib in lieu of Baba Tarsem Singh's murder case.

"If it is so, the Sikh community will not tolerate such tactics. The elected management committee of Gurdwara Sri Nanakmatta Sahib is the expression of the sentiments of the Sangat, in which government intervention should be stopped immediately. No innocent person should be harassed in Baba Tarsem Singh murder case", said Harjinder Singh Dhami.

The SGPC President said that constitutionally, being the CM of Uttarakhand state, it is the responsibility of the chief minister to understand the seriousness of the Sikh issues and immediately order that any leader of the management committee of Gurdwara Sri Nanakmatta Sahib should not be harassed unnecessarily. April 24

Advocate Dhami strongly objects to DSGMC members joining BJP

'If so fond of joining BJP, then immediately resign from Gurdwara Committee membership', Advocate Dhami

Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami expressed strong objection to some members of the Delhi Sikh Gurdwara Management Committee (DSGMC) joining Bharatiya Janata Party (BJP) and said that if the members of the Sikh body are so fond of politics by joining BJP, they should immediately resign from their DSGMC membership.

Harjinder Singh Dhami said that this policy of BJP to directly interfere in the religious affairs of other religions is very unfortunate. He said that the members of the Sikh organization are elected by the Sangat (community) with the confidence that they will act according to the religious sentiments and traditions, but when the members elected for Gurdwara management move to join the party with anti-Sikh ideology, it is natural that the sentiments of Sangat will get hurt.

The SGPC President said that the Sikh Sangat had elected these members of the

DSGMC to propagate the Sikh religion and properly run management of Guru's house and not to play politics in an anti-Sikh party. Harjinder Singh Dhami said that the BJP is on the path of direct interference in Sikh affairs, which the Sikh community will never accept. He said that Sikhs will respond to such actions of BJP in the upcoming elections.

Harjinder Singh Dhami said that already the entire management of DSGMC is working under the influence of BJP and now with the move of some members of Sikh body DSGMC joining party, it has become clear that the policy of BJP is to interfere in management of Gurdwaras and complicate Sikh issues. April 27

SGPC President Advocate Dhami's sharp reaction to statement of BJP leader Harjit Grewal

Amritsar- The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Harjinder Singh Dhami sharply reacting to the statement of Bharatiya Janata Party (BJP) leader Harjit Grewal said that the Sikh body SGPC, being the watchdog of Panth, will always raise its voice on activities against Sikh principles. He said that after the SGPC raised objection to some members of the Delhi Sikh Gurdwara Management Committee (DSGMC) joining BJP, Harjit Grewal is making statements under the conspiratorial policy of BJP of creating confusion, doubts and sowing the seeds of suspicion about the Sikh principles, while the Sikh Panth knows how Bharatiya Janata Party is working to eliminate the rights of minorities.

Harjinder Singh Dhami said that BJP, working under the agenda of RSS, wants to directly and indirectly influence the management of Gurdwaras by interfering in Sikh issues, while people like Harjit Grewal seem in haste to implement BJP's anti-Sikh agenda.

The SGPC President said that the Centre government led by BJP, to which Grewal is calling as a pro-Sikh party, has failed to resolve the pending Sikh issues. He said that whether it is the issue of Sikh prisoners lodged in jails for three decades or the issues of Gurdwaras in the states outside Punjab, the BJP-led Centre government has never taken the initiative to solve them. Even the BJP government does not consider it appropriate to give time to the SGPC, the representative body of the Sikhs, regarding Sikh issues, he said.

He said that Grewal, who is ignorant of Sikh principles, should not forget that

the SGPC and Shiromani Akali Dal are two parts of the same movement, which have always represented Sikh affairs with joint efforts. These Panthic institutions are not the properties of any one but their history has been representative of people's struggle, he said. Advocate Dhami said that from time to time efforts have been made by the governments to weaken these Panthic institutions, to which the community has always given a befitting response. Even at present, these organizations are the representatives of Sikhs and will continue to challenge every anti-Sikh phenomenon, he said.

On the question raised by Grewal regarding the issue of sacrilege, the SGPC President said that during the Shiromani Akali Dal government, the environment of the state was spoiled by sacrilege of the holy Saroops (scriptures) of Sri Guru Granth Sahib in Punjab by anti-Sikh people. He said that it has become clear from the facts that have come out in the recent past that the incidents of sacrilege are directly committed by people related to Dera Sirsa. He questioned that Grewal should tell about whose government in Haryana is kind to Dera Sirsa head Gurmeet Ram Rahim, who has been named as the main culprit in the tragic cases of sacrilege? Why is he being given repeated and unrestricted paroles?

The SGPC president said that Harjit Grewal has no understanding that the SGPC is running more than 100 educational institutions across the country besides working to preach Sikhi through its missions in different states. He said that although providing education is the work of governments, the Sikh body SGPC has taken the lead and successfully run educational institutions in Punjab as well as in other states. An example of this is the thousands of students studying in the SGPC's educational institutions, who are connected to education as well as moral values and Sikh heritage. The SGPC President clearly said that the SGPC will never back down from representing Sikh principles and Sikh concerns. April 30

SGPC President condemns checking of Sri Guru Granth Sahib area before arrival of chief minister in Haryana

Amritsar- The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Harjinder Singh Dhami has strongly condemned the act of checking the area where Sri Guru Granth Sahib was enshrined during an ongoing Gurmat Samagam (religious congregation) before the arrival of Haryana chief minister Nayab Singh Saini at

Gurudwara Sri Ratgarh Sahib in Naraingarh town of Ambala district in Haryana.

Harjinder Singh Dhami said that respect and reverence of Sri Guru Granth Sahib is of great importance for Sikhs, but on the contrary, it has been violated by the police administration of the Bharatiya Janata Party-led government in Haryana. He said that it is clear from the video of this incident that the Haryana Police personnel have hurt the sentiments of Sikhs by checking the place where the Guru was enshrined. He said that big personalities from around the world pay obeisance to Sri Guru Granth Sahib with reverence and respect, but this action of the BJP government of Haryana is contrary to the traditions of the Guru's house and has come out of power.

The SGPC President expressed regret that even after a few days of this incident, no reaction or notice has been taken by the leaders of the Haryana Sikh Gurdwara Management Committee, which proves that they are working under the influence of the BJP government. He also asked the Haryana chief minister to apologize to the Sikh community while taking the moral responsibility of the incident. May 4

■

ਫ਼ਾਰਮ IV ਰੂਲ ੮

੧ ਛਪਣ ਦਾ ਅਸਥਾਨ	ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
੨ ਛਪਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ੧੫-੧੬ ਤਾਰੀਖ
੩ ਮੁਦ੍ਰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਕੌਮੀਅਤ	ਭਾਰਤੀ
ਪਤਾ	ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
੪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਕੌਮੀਅਤ	ਭਾਰਤੀ
ਪਤਾ	ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
੫ ਸੰਪਾਦਕ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਕੌਮੀਅਤ	ਭਾਰਤੀ
ਪਤਾ	ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
੬ ਮਾਲਕ	ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੈਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਕ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਉਪਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਹੈ।

ਸਹੀ/-ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ
ਸਤਿਨਾਮੁ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ

Regd. with the Registrar of Newspapers of India at No. 88/57.
Postal Registration No. L-1/PB-ASR/0323/2024-26
License No. PB/R-002/2024-26 Vaild upto 31-12-2026 Licensed to post without prepayment

Monthly GURDWARA GAZETTE May 2024

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar.

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ

Owner: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar. Publisher & Printer : Partap Singh. Printed at Golden Offset Press, Gurdwara Ramsar Sahib, Sri Amritsar. Published from SGPC office, Teja Singh Samundri hall, Sri Amritsar. Editor: Partap Singh.

Date: 15-05-2024